

Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi

2025, 9(1): 1-29

DOI: [10.21325/jotags.2025.1596](https://doi.org/10.21325/jotags.2025.1596)

ISSN: 2587-0785 Dergi web sayfası: <https://www.yepad.org>

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Akıllı Turizm ve Turizmde Teknoloji Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ömer ATEŞ, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, e-posta: omerates235@gmail.com

ORCID ID: 0009-0002-8415-0315

Yüksek Lisans Öğrencisi, Zeynep ERGÜN, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, e-posta: zeynepergun81@gmail.com

ORCID ID: 0009-0004-2639-4041

Doç. Dr. Gül Erkol BAYRAM, Sinop Üniversitesi, Turizm Fakültesi, e-posta: gulerkol@sinop.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-9764-2883

Dr. Öğr. Üyesi Aysun Gargacı KINAY, Sinop Üniversitesi, Turizm Fakültesi, e-posta: aysungargaci34@hotmail.com

ORCID ID: 0000-0002-1984-2860

Öz

Araştırmanın amacı, Türkiye'deki akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularında yapılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini gerçekleştirmektir. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bulgular, bu alandaki akademik ilginin önemli ölçüde arttığını göstermektedir. Tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans düzeyinde olması, konunun erken kariyer aşamasındaki araştırmacılar tarafından tercih edildiğini, doktora düzeyindeki çalışmaların sınırlı kalması, daha derinlemesine araştırmalara ihtiyaç duyulduğunu işaret etmektedir. Nicel ve nitel yöntemlerin dengeli kullanımı, bu alanın çeşitli yönlerden incelendiğini gösterirken, karma araştırma yöntemlerinin düşük oranda kullanılması, daha bütünsel yaklaşımların gerekliliğine dikkat çekmektedir. Çalışmaların dil tercihleri incelendiğinde, Türkçe tezlerin baskın olduğu görülmekte, ancak uluslararası görünürlüğü artırmak için İngilizce tezlerin sayısının artırılması önerilmektedir. Araştırma, aynı zamanda belirli üniversitelerdeki yoğunlaşmanın ve danışman unvanlarının dağılımının, akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularının akademik dünyada nasıl ele alındığını göstermektedir. Bu bağlamda, akıllı turizm ve turizm teknolojisi alanındaki lisansüstü tezlerin artan sayısı ve çeşitliliği, Türkiye'deki turizm araştırmalarının yenilikçi ve dijital dönüşümlere açık olduğunu kanıtlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Turizm, Teknoloji, Bibliyometrik Analiz

Makale Gönderme Tarihi: 13.02.2025

Makale Kabul Tarihi: 23.03.2025

Önerilen Atıf: Ateş, Ö., Ergün, Z., Bayram, G. E., & Kınay, A. G. (2025). Akıllı Turizm ve Turizmde Teknoloji Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 1-29.

© 2025 Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi.

RESEARCH PAPER

Bibliometric Analysis of Graduate Theses on Smart Tourism and Technology in Tourism

MSc Ömer ATEŞ, Sinop University, Institute of Graduate Studies, e-mail: omerates235@gmail.com

ORCID ID: 0009-0002-8415-0315

MSc Zeynep ERGÜN, Sinop University, Institute of Graduate Studies, e-mail:

zeynepergun81@gmail.com

ORCID ID: 0009-0004-2639-4041

Assoc. Prof. Gül Erkol BAYRAM , Sinop University, Institute of Graduate Studies, e-mail:

gulerkol@sinop.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-9764-2883

Assist. Prof. Aysun Gargacı KINAY, Sinop University, Institute of Graduate Studies, e-mail:

aysungargaci34@hotmail.com

ORCID ID: 0000-0002-1984-2860

Abstract

The aim of the research is to conduct a bibliometric analysis of postgraduate theses on smart tourism and tourism technology in Türkiye. This research uses the document analysis method, one of the qualitative research methods. The findings show that academic interest in this field has increased significantly. The fact that the majority of theses are at the master's level indicates that the subject is preferred by researchers in the early career stage, while the limited number of doctoral studies indicates that more in-depth research is needed. The balanced use of quantitative and qualitative methods indicates that this field is examined from various perspectives, while the low use of mixed research methods draws attention to the need for more integrated approaches. When the language preferences of the studies are examined, it is seen that Turkish theses are dominant, but it is recommended to increase the number of theses in English in order to increase international visibility. The research also shows how the concentration in certain universities and the distribution of advisor titles are addressed in the academic world regarding smart tourism and tourism technology. In this context, the increasing number and diversity of postgraduate theses in the field of smart tourism and tourism technology prove that tourism research in Türkiye is innovative and open to digital transformations.

Keywords: Smart Tourism, Technology, Bibliometric Analysis

Received: 13.02.2025

Accepted: 23.03.2025

Suggested Citation: Ateş, Ö., Ergün, Z., Bayram, G. E. and Kınay, A. G. (2025). Bibliometric Analysis of Graduate Theses on Smart Tourism and Technology in Tourism, *Journal of Management, Economic and Marketing Research*, 9(1), 1-29.

GİRİŞ

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularında yapılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini gerçekleştirmektir. Bu analiz, söz konusu alandaki akademik çalışmaların özelliklerini, eğilimlerini ve gelişimini derinlemesine anlamayı hedeflemektedir. Bu çalışma, Türkiye'nin akıllı turizm ve turizm teknolojisi alanındaki akademik katkısını anlamak ve gelecekteki araştırmalar için yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Teknoloji, sanayi devrimiyle birlikte gelişim göstermeye başlamış ve 1970'li yılların başında elektronik cihazlardaki yeniliklerle hız kazanmıştır. 2000'li yıllardan itibaren internetin yaygınlaşmasıyla birlikte bilgi ve iletişim teknolojilerindeki ilerlemeler, kullanım alanını genişletmiştir. Turizm sektöründe teknoloji kullanımı, 1970'lerde bilgisayarlı rezervasyon sistemleriyle başlamış, 1980'lerde küresel dağıtım sistemlerinin devreye girmesiyle devam etmiş ve 1990'larda internetin, 2000'li yıllardan itibaren ise mobil teknolojilerin yaygınlaşmasıyla büyük bir ivme kazanmıştır. Bu gelişmeler, yeni turizm türlerinin ortaya çıkmasına ve yenilikçi iş modellerinin şekillenmesine katkı sağlamıştır (Yalçınkaya vd., 2018:86; Şenkal, 2022).

Turizmde teknolojinin kullanımı, turistlerin deneyimlerini iyileştirmek ve turizm işletmeleri arasındaki rekabeti artırmak açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, akıllı turizm; kişiselleştirilmiş turizm deneyimleri ve değer yaratma konularında ortaya çıkan yeni düşüncelerle birlikte, yeni yönetim ve üretim sistemlerinin oluşmasına olanak sağlayan bir yöntemdir (Gretzel vd., 2015; Çakmak, 2022).

Akıllı turizm sayesinde destinasyon pazarlamacıları ve işletmeler, ziyaretçilerin seyahat isteklerini ve deneyimlerini daha iyi anlayabilir ve bu beklentilere ve seyahat pazarının taleplerine uygun olarak pazarlama stratejilerini, ürünleri ve hizmetleri özelleştirebilirler (Gündüz, 2024). Ayrıca, akıllı turizm, destinasyon yöneticilerinin turist davranışlarını ve eğilimlerini izlemesine olanak tanır ve bu da turist akışlarının daha doğru tahmin edilmesine yol açar. Bu da daha iyi kaynak tahsisi ve altyapı planlamasını sağlayarak sürdürülebilir ve iyi yönetilen bir turizm destinasyonunu garanti eder. Ayrıca, turizmde akıllı teknolojinin entegrasyonu sadece turistlere değil, aynı zamanda sektörün genel ekonomik ve sosyal etkisini artırır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Akıllı Turizm kavramını ilk olarak Philips, 2000 senesinde gerçekleştirmiş olduğu bir sunumda görmekteyiz. Philips yapmış olduğu bu sunumda akıllı turizmi şu şekilde tanımlamaktadır; "turizm ürünlerini ve işletmelerini planlamak, geliştirmek, işletmek ve pazarlamak için bütünsel, uzun vadeli ve sürdürülebilir bir yaklaşım" olarak tanımlamıştır.

Literatürdeki tanımlara bakıldığında ise genel olarak kullanılan ve sıkça karşılaşılan; "Verimlilik, sürdürülebilirliği ve deneyimi zenginleştirmeye açık bir şekilde odaklanarak fiziki altyapıdan, sosyal bağlantılardan, devletten/işletmeden ve insan bedenlerinden/zihinlerinden elde edilen verileri yerinde deneyimleme ve işletme değer önermelerine dönüştürmek için gelişmiş teknolojilerin kullanımıyla birlikte bu verilerin toplanması ve bir araya getirilmesi için bir destinasyondaki çabalarla desteklenen turizm" (Gretzel vd., 2015: 181) şeklinde tanımlanmıştır.

Akıllı turizm, yapay zekâ ve büyük veri analitiği, nesnelerin interneti ve mobil uygulamalar gibi teknolojilerin kullanılmasını içerir ve turistlere kişiselleştirilmiş ve gerçek zamanlı bilgi sağlar, seyahat düzenlemelerini optimize eder ve destinasyon yönetimini geliştirir (Lasarte, 2020). Akıllı deneyimler ve hizmetler gibi çeşitli bileşenleri kapsayan bir kavram olan akıllı turizm, turizm endüstrisinde devrim yaratmada önemli bir rol oynamaktadır (Aydınbaş, 2023). Tüketicileri, işletmeleri ve destinasyonları içeren bir sistem olarak tanımlanan akıllı turizm, turistlerin genel seyahat deneyimini geliştirmek için teknolojiden yararlanılmaktadır (Şenkal, 2022).

Teknoloji Kavramı

Sohbet robotları, insan etkileşimlerini taklit ederek gezginlere anında yardım ve bilgi sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. (Erdem, 2023) Çalışmasında Akıllı turizmde ChatGPT gibi yapay zekâ sohbet robotlarının yanıtlarını analiz eden bu uygulamaların teknoloji meraklısı gezginlerin ihtiyaçlarını karşılamadaki etkinliğini vurgulamaktadır. Başarılı bir turizm işletmesi yönetiminin temel gerekliliklerinden biri veri analizidir. Yapay zekâ teknolojileri, turizm sektöründe giderek daha önemli bir rol oynamaktadır (Bozkurt, 2018). Veri analitiğinin bir alt kümesi olan tahmine dayalı analitik, turizm endüstrisindeki seyahat eğilimlerini ve modellerini tahmin etmede önemli bir rol oynar. İşletmeler, tahmine dayalı analizlerden yararlanarak gelecekteki pazar eğilimlerini, müşteri tercihlerini ve talep dalgalanmalarını tahmin edebilir, böylece tekliflerini ve pazarlama stratejilerini proaktif bir şekilde ayarlamalarına olanak tanır (Dönük ve Yüksel 2021). Blockchain teknolojisinin önemli bir özelliği olan akıllı sözleşmeler, turizm endüstrisinde rezervasyon ve ödemelerin ele alınma biçiminde devrim yaratmıştır (Başer, 2022).

Akıllı turizm teknolojileri ağırlıklı olarak veri toplama, işleme ve paylaşmaya dayalı olduğundan, tüketiciler arasında kişisel bilgilerinin korunmasına ilişkin endişeler artmaktadır. Kullanıcı verilerinin gizliliğinin ve güvenliğinin sağlanması, güven oluşturmak ve akıllı turizm girişimlerinin yaygın şekilde benimsenmesini teşvik etmek için çok önemlidir. Ayrıca, artırılmış gerçeklik ve sanal gerçeklik gibi gerçeklik teknolojilerinin akıllı turizm uygulamalarında kullanılması, veri gizliliği ve güvenliği konusunda endişeleri artırmaktadır (Güngör, 2023).

Büyük veri, turizm endüstrisi için değerli bilgiler ve analizler sağlamada, işletmelerin bilinçli kararlar almasına ve müşteri deneyimlerini geliştirmesine yardımcı olmada önemli bir rol oynamaktadır (Ercan, 2020). Bu proaktif yaklaşım, yalnızca kaynak tahsisini ve karar almayı optimize etmeye yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda tahmine dayalı iç görüleri dayalı kişiselleştirilmiş ve hedefe yönelik hizmetler sunarak müşteri memnuniyetini de artırır (Çelik, 2021).

Akıllı Turizmin Turizm Üzerindeki Etkisi

Akıllı turizm teknolojileri, destinasyonların kişiselleştirilmiş ve kesintisiz deneyimler sunmasına olanak tanıyarak turist memnuniyetini ve sadakatini artırır (Çavuşoğlu, 2022). Teknolojinin turizm endüstrisindeki önemi göz ardı edilemez; zira teknoloji, sektörü ilerletmek ve operasyonel verimliliği artırmak için bir katalizör görevi görmektedir. Turizm işletmeleri, bu teknolojilerden yararlanarak operasyonları kolaylaştırabilir, müşteri hizmetlerini geliştirebilir ve gezginler için daha ilgi çekici ve etkileşimli deneyimler yaratabilir (Zengin, 2023). Turizm 4.0 gibi kavramları benimseyen Türkiye gibi ülkeler, genel turist deneyimini geliştirmek için akıllı turizm teknolojilerini entegre etme konusunda ön sıralarda yer almaktadır (Aydınbaş, 2023). Destinasyonlar, nesnelerin interneti gibi teknolojileri, dijital gelişmeler ile birleştirerek gezginlere daha sürükleyici ve kişiselleştirilmiş deneyimler sunabilir ve sonuçta turist katılımını ve memnuniyetini artırabilir (Dülgeroğlu, 2021).

GPS ve navigasyon sistemlerinin akıllı ulaşım çözümlerine entegrasyonu, turistlerin alışılmadık destinasyonlara gitme biçiminde devrim yarattı (Aksoğan, 2021). Gezginler için mobil uygulamaları kullanmanın avantajlarından bazıları şunlardır: - Seyahat düzenlemeleriyle ilgili gerçek zamanlı bilgilere ve güncellemelere erişim - Konaklama, ulaşım ve aktivite rezervasyonunda kolaylık - Bireysel tercihlere göre kişiselleştirilmiş öneriler - Yerel hizmetler ve işletmelerle gelişmiş iletişim - İyileştirilmiş navigasyon ve varış noktalarının keşfedilmesi Bu faydalar sadece seyahati turistler için daha rahat ve keyifli hale getirmekle kalmaz, aynı zamanda turizm endüstrisinin genel verimliliğine ve sürdürülebilirliğine de katkıda bulunur (Çaylak, 2022). Bu uygulamalar, turist deneyimini geliştirmeye ve bölgesel turizme talebi artırmaya yönelik yenilikçi yaklaşımları ortaya koymaktadır (Erdem, 2021). Şeffaflık ve güven, başarılı bir turizm endüstrisinin temel bileşenleridir ve blockchain teknolojisi bu değerlerin desteklenmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Yazıcı, 2021). Turizm sektörü dijital

dönüşümü benimserken, rekabetçi kalabilmek ve gelişen tüketici beklentilerini karşılayabilmek için nesnelere interneti gibi yeni teknolojilere sürekli uyum sağlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır (Ercan, 2022).

Turizm Literatüründe Akıllı turizm ve Turizm Teknoloji Araştırmaları

Tablo 1. Literatürde Lisansüstü Tez Çalışmaları

SIRA	BAŞLIK	YAZAR	YIL	ÇALIŞMANIN İÇERİĞİ	TEMEL BULGULAR
1	Otel İşletmelerinde Bilgi Teknolojileri Kullanımının Görev Teknoloji Uyum Modeli Kapsamında Değerlendirilmesi: İstanbul'daki 4 ve 5 Yıldızlı Oteller Üzerine Bir Araştırma	Onur Çakır	2011	Bu çalışma, otel işletmelerinde bilgi teknolojilerinin kullanımını ve bu kullanımın çalışan performansları üzerindeki etkilerini Görev-Teknoloji Uyum Modeli ile değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Turizm endüstrisinin bilgi ve emek yoğun yapısı göz önünde bulundurularak, otelcilik sektöründe bilginin edinilmesi, üretimde ve günlük işlerde kullanılmasının önemi vurgulanmıştır	Otel işletmelerinin başarısı, iç ve dış çevreden gelen bilgilerin kayit edilmesi, saklanması ve işlenerek rekabetçi bir avantaj sağlanabilmesine bağlı olduğu. Otel işletmeleri, çalışan ve teknoloji yatırımlarına büyük miktarlar ayırmaktadır ve bu yatırımların başarısı, iş süreçlerini ve çalışan performansını geliştirecek şekilde teknoloji kullanımından geçmektedir.
2	Turizm İşletmelerinde İlişki Ağı ve Bilgi Paylaşımının Teknoloji ve Yeniliğe Etkisi: Antalya'daki Turizm İşletmelerine Yönelik Bir Araştırma	Yunus Topsakal	2013	Bu çalışma, günümüzde sıkça sözü edilen yenilikçilik, stratejik yenilik ve teknoloji konularının turizm işletmeleri arasındaki ilişki ağı ve bilgi paylaşımından nasıl paylaşımla etkilendiğini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada; Strateji ve stratejinin yenilik ile ortaya çıkmıştır. Antalya'daki turizm ilgili literatür taraması, Yenilik ve stratejik işletmelerinin aralarındaki ilişkilerin iyi yenilik kavramları ve gelişimleri ile ilgili literatür taraması ve Antalya'da hizmet veren turizm işletmelerinin personeline yönelik soru formundan elde edilen verilerin analizleri.	Çalışma sonucunda, ilişki ağı ve bilgi paylaşımı ile teknoloji ve yenilik arasında olumlu bir bağlantı olduğu ortaya çıkmıştır. Antalya'daki turizm işletmelerinin aralarındaki ilişkilerin iyi olduğu ve ilişki ağı ile bilgi paylaşımı ile hizmetli ifadeler katılımların yüksek olduğu görülmüştür.
3	Akıllı Turizm ve Akıllı Destinasyonlar: Edremit Körfezi'ne Yönelik Bir Uygulama	Harun Ataman	2018	Tez, teknolojinin yoğun kullanımı ile ortaya çıkan "akıllı şehir" kavramının turizm sektörüne nasıl entegre edilebileceğini ve akıllı destinasyonların oluşumunu ele alıyor. Türkiye'nin önemli turizm destinasyonlarından biri olan Edremit Körfezi'nin mevcut turizm yapısı ve potansiyeli incelenerek, turizmden hak ettiği payı alabilmesi için akıllı destinasyon gelişimlerine yönelmesi gerektiği vurgulanıyor.	Akıllı şehir uygulamalarının yaygınlaşmasıyla turizm sektörünün de etkilendiği ve turizm kaynaklarının korunması, etkin kullanılması ve turist deneyiminin geliştirilmesi amacıyla akıllı destinasyon gelişimlerinin önem kazandığı belirtiliyor. Edremit Körfezi'nin akıllı destinasyon olma yolunda ilerlemesi gerektiği ve bu yönde yapılan tasarımların, turizm kaynaklarını tanıtarak ve turist deneyimini artırarak turizm hareketliliğini artırması gerektiği öneriliyor
4	Akıllı Turizm Bağlamında Akıllı Otel İşletmesi Endeksi ve Uygulaması	Ayşe Cabi	2019	Bu çalışma, akıllı turizm kapsamında bir akıllı otel işletmesi endeksi modeli geliştirmeyi ve bu modeli uygulamayı amaçlamaktadır. Araştırma, kapsamlı bir literatür taraması yaparak başlamış, yapılandırılmış mülakatlarla uzman görüşleri toplanmış ve bir gösterge ve boyut havuzu oluşturulmuştur. Akıllı turizm bağlamında odaklanılması gereken amaçlar ve hedefler belirlenmiş, hedef-gösterge ilişkileri modellenmiştir	Araştırma sonucunda, 5 ana boyut (akıllı insan, akıllı hizmet, akıllı çevre, akıllı iletişim, akıllı erişilebilirlik) ve bu boyutlara ait 32 gösterge belirlenmiştir. Konya'daki beş yıldızlı 5 otel üzerinde yapılan uygulamada, her bir akıllı hedef için verilere normalleştirme işlemi uygulanmış ve otellerin akıllı otel işletmesi endeksi puanları hesaplanmıştır. Elde edilen endeks puanlarına göre otellerin akıllılık düzeyleri belirlenmiş ve pazar konumlandırılması yapılmıştır. Çalışma, akıllı otel işletmesi endeksi modelinin etkin bir şekilde çalıştığını ve otellerin pazar konumları ile akıllı otel işletmesi endeksi arasında bir ilişki kurulabileceğini göstermiştir.

5	Akıllı Turizmin Türkiye’de Uygulanabilirliği İstanbul Örneği	Azat Yıldız	2019	Bu çalışma, akıllı turizm modelinin Türkiye’de, özellikle İstanbul ili üzerinden uygulanabilirliğini incelemektedir. Araştırma, İstanbul’daki turizm ve şehircilik alanında faaliyet gösteren 10 ana paydaş kurumu kapsamaktadır. Çalışmada, seçilen üst düzey yöneticilere yöneltilen sorular neticesinde elde edilen verilerle Türk turizminin İstanbul üzerinden akıllı turizm modeline uygunluğu değerlendirilmiştir	Araştırma sonucunda, İstanbul’un akıllı şehir altyapısının tam olarak tamamlanmasa da, bazı iyileştirme ve planlamaların yapılması ile akıllı turizm konseptinin uygulanabileceği sonucuna varılmıştır. Çalışma, Türk turizminin İstanbul üzerinden akıllı turizm modeline uygunluğunu altyapısal yeterlilik, uygulanabilirlik, gereklilik ve uygunluk, işletme ve çalışanların adaptasyonu, performans ve etkinlik, sürdürülebilirlik ve inovasyon ve değer oluşturma gibi 7 boyutta değerlendirmiştir
6	Konaklama İşletmelerinde Akıllı Turizm Teknolojileri	Mustafa Yılmaz	2019	Bu çalışma, konaklama işletmelerinde akıllı turizm teknolojilerinin kurumsal kabulünü ve bu teknolojilerin işletmeler üzerindeki etkilerini incelemektedir. Araştırma, konaklama sektöründe akıllı turizm teknolojilerinin kullanımını ve teknolojilerin işletme performansına olan katkılarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır	Çalışmanın bulgularına göre, algılanan fayda, uyumluluk, tepe yönetimin desteği, işletmenin büyüklüğü, teknolojik yeterlilik, müşteri ihtiyaçları ve rekabetçi baskı faktörleri konaklama işletmelerinde akıllı turizm teknolojilerinin kurumsal kabulünü olumlu yönde etkilemektedir. Bununla birlikte, karmaşıklık faktörünün ise bu teknolojilerin kabulünü olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır
7	Lisans Öğrencilerini Girişimcilik Eğilimlerinin Bilgi Teknolojileri Yeterliliklerine Göre Değerlendirilmesi: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Turizm Fakültesi Örneği	Şule Kaya	2019	Araştırma, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Turizm Fakültesi’nde eğitim gören lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini ve bilgi teknolojileri yeterliliklerini değerlendirmektedir. Çalışma, girişimcilik kavramını ve bu kavramın turizm endüstrisindeki önemini ele almakta, ayrıca bilgi teknolojilerinin turizm sektöründeki etkilerini ve günümüz koşullarında bilgi teknolojileri eğilimini incelemektedir.	Çalışmanın bulgularına göre, turizm eğitimi alan öğrencilerin girişimcilik eğilimleri yükseğe yakın bulunmuş, bilgi teknolojileri yeterliliklerinin ise ortalama bir seviyede olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, çalışma sosyal girişimcilik, genç girişimcilik ve teknolojik girişimcilik gibi farklı girişimcilik türlerini ve bu türlerin girişimcilik eğilimine etki eden demografik, psikolojik ve çevresel faktörleri de değerlendirmiştir.
8	Turizm İşletmelerinde Bilgi Teknolojileri ve Dijital Dönüşüm: Konya Örneği	Yalçın Çalıklı	2019	Çalışma, 20. yüzyılın başlamasıyla dünya genelinde yaşanan önemli gelişmeleri ve özellikle II. Dünya Savaşı sonrası toplumsal düzenin yeniden sağlanması için teknolojiye ileriye adımların atılması, İnternetin bulunması ve yayılması gibi 20. yüzyılın en önemli gelişmelerinden birinin turizm sektörü üzerindeki etkileri üzerinde durulmuştur. Bilgiye daha kolay ulaşılabilir olması gibi internetin getirdiği avantajlar ve bu avantajların turizm işletmeleri tarafından nasıl kullanıldığı incelenmiştir	Çalışma, gelişen bilişim teknolojileri ve yaşanan dijital dönüşümün turizm sektöründe bilgi iletişim teknolojileri kullanımını artırdığını ortaya koymuştur. Turizm işletmelerinin, müşteri hizmetleri, pazarlama ve operasyonel süreçlerde dijital araçları nasıl entegre ettiği ve bu entegrasyonun işletmelerin performansına olan etkileri detaylı bir şekilde analiz edilmiştir
9	Akıllı Turizm Uygulamalarının Alanya Turizm Destinasyonu Açısından Değerlendirilmesi	Zahide Er	2019	Çalışma, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin ve uygulamalarının teknolojinin giderek daha fazla kullanıcıya ulaşmasının turizm sektörü üzerindeki etkilerini incelemiştir. Akıllı turizm kavramı, teknoloji ile turizm kavramından birleşen ve akıllı şehir kavramından türeyen bir yaklaşımdır. Çalışmanın amacı, destinasyonların ve kaynakların verimli ve sürdürülebilir kullanımını, rekabet edebilirliği ve turist tecrübelerinin zenginleştirilmesini sağlamaktır. Ayrıca,	Araştırma, Alanya’da akıllı turizm uygulamalarının avantajları, engelleri üzerine nitel araştırma yöntemlerinden biri olan Delphi tekniği kullanılarak veriler toplanmış ve Alanya’daki otel, acenta, dernek, vakıf yöneticileri, müze müdürlüğü, ticaret ve sanayi odası, belediye proje koordinatörleri ve akademik araştırmalar merkezi yöneticileri tarafından oluşturulmuştur.

				akıllı uygulamaların yerli halkın yaşam kalitesini artırma potansiyeline değinilmiştir	Çalışmanın sonunda, Alanya'nın akıllı turizm destinasyonu olmasına yönelik bir fikir birliği sağlanmıştır
10	Turizmde Dijital Dönüşüm: Otel Yöneticilerinin Bakış Açılarının İncelenmesi	Aslınur Yavuz	2020	Bu çalışma, turizm sektöründe dijital dönüşüm sürecine otel yöneticilerinin bakış açılarını belirlemeyi ve otel işletmelerinin dijital dönüşümle ilgili gerçekleştirdikleri faaliyetleri değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla veriler toplanmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir	Araştırma sonucunda, dijital dönüşümün turizm sektörüne önemli katkılar sağlayacağı, yeni alternatifler sunacağı ve turizm sektörünün dijital dönüşümü desteklemesinin hayati olduğu ortaya konulmuştur. Ayrıca, dijital dönüşümüne geçiş sürecinde özellikle personel ve müşterilere yenilikleri aktarmada zorluklar yaşanabileceği belirlenmiştir
11	Sanal ve Artırılmış Gerçeklik Teknolojilerinin Turizm Sektöründe Kullanılabilirliğine Yönelik Nitel Bir Araştırma	Çiğdem Erbaş	2020	Bu çalışma, turizm sektöründe sanal ve artırılmış gerçeklik teknolojilerinin kullanılabilirliğini ve bu teknolojilerin turizm deneyimini nasıl zenginleştirebileceğini incelemiştir. Araştırma, bu teknolojilerin turizm sektöründe nasıl uygulanabileceği, hangi alanlarda fayda sağladığı ve hangi sorunlara çözüm getirebileceği üzerine odaklanmıştır	Çalışma, artırılmış gerçeklik teknolojisinin (AGT) turizm sektöründe, özellikle konaklama işletmelerinde, müşteri deneyimini geliştirmek, hizmet kalitesini ve rekabet gücünü artırmak için kullanılabileceğini ortaya koymuştur. AGT'nin interaktif ve sürükleyici deneyimler sunarak misafir deneyimini geliştirme ve otellerin gelirlerini artırma potansiyeline sahip olduğu belirtilmiştir. Çalışmanın sonucunda, multimedya rehber cihazlarında yer alan yoğun ve uzun anlatımların ziyaretçi kullanımını olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Bu durumu iyileştirmek amacıyla, ziyaretçilere sunulan içeriklerin detaylı ve kısa olmak üzere iki kademeli olarak oluşturulması önerilmiştir. Antalya Kaleiçi özelinde hazırlanan rota üzerinde sekiz nokta belirlenmiş ve bu noktalarda anlatım içerikleri geliştirilmiştir. Tasarım ve uygulama aşamalarının teknolojik altyapı gerektirmesi nedeniyle bu alanlar çalışmanın kapsamı dışında bırakılmıştır. Bununla birlikte, sektör uygulamaları için yararlı olabilecek çeşitli önerilerde bulunulmuştur.
12	Akıllı Turizm Uygulamaları Olarak Bir Multimedya Rehber Örneği: Antalya Kaleiçi	Muharrem Orhan	2020	Çalışma, hızlanan teknoloji ile birlikte kültürel alanların eserlerini ziyaretçilerle buluşturmak için farklı yollarla başvurduğunu ve multimedya rehber cihazlarının bu alanda nasıl kullanılabileceğini incelemektedir. Video ve slayt gösterileri, cep telefonu uygulamaları, dokunmatik ekranlar ve bilgilendirme kioskları gibi yeniliklerin yanı sıra, multimedya rehber cihazlarının da önemli bir yere sahip olduğunu vurgulamaktadır.	Çalışmanın sonucunda, multimedya rehber cihazlarında yer alan yoğun ve uzun anlatımların ziyaretçi kullanımını olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Bu durumu iyileştirmek amacıyla, ziyaretçilere sunulan içeriklerin detaylı ve kısa olmak üzere iki kademeli olarak oluşturulması önerilmiştir. Antalya Kaleiçi özelinde hazırlanan rota üzerinde sekiz nokta belirlenmiş ve bu noktalarda anlatım içerikleri geliştirilmiştir. Tasarım ve uygulama aşamalarının teknolojik altyapı gerektirmesi nedeniyle bu alanlar çalışmanın kapsamı dışında bırakılmıştır. Bununla birlikte, sektör uygulamaları için yararlı olabilecek çeşitli önerilerde bulunulmuştur.
13	Turizm Sektöründe Sanal Gerçeklik Teknolojisinin Kullanımına ve Etkisine Yönelik Keşifsel Bir Araştırma	Nur Kulakoğlu Dilek	2020	Bu araştırma, sanal gerçeklik teknolojisi ile üretilen uygulamaların turizm sektöründe kullanımını ve bu uygulamaların kullanıcılar üzerindeki etkisini keşfetmeyi amaçlamaktadır. Çalışma, kullanıcıların sanal gerçeklik uygulamalarını algılama düzeylerini ve bu teknolojiyi kullanma niyetlerini hem nicel hem de nitel yöntemler kullanarak incelemiştir. Türkiye'nin üç büyük şehri olan İstanbul, Ankara ve İzmir'de, sanal gerçeklik uygulamalarını deneyimleyen kullanıcılar üzerinde yapılan araştırma, Haziran-Ekim 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir	Çalışmanın sonucunda, kullanıcıların sanal gerçeklik uygulamalarına yönelik fayda, eğlence ve gerçeklik algılarının, bu uygulamaların kullanımına yönelik davranışsal niyet üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Sanal gerçeklik teknolojisi ile üretilen uygulamaların turizm sektöründe dönüştürücü bir yenilik olarak kabul edilmesi; kullanıcılara sağladığı fayda, yarattığı eğlence algısı ve yeni bir gerçeklik algısı oluşturma yeteneği ile ilişkilendirilmiştir. Bu bulgular, sanal gerçeklik teknolojisinin turizm sektöründe önemli bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir.
14	The Influence of Electronic Word-of-Mouth On Purchasing Decisions of Online	Oday Al-Hadeethi	2020	Bu çalışmanın temel hedefleri, Airbnb platformundaki çevrimiçi yorumların önemini ve tüketicilerin şirkete duyduğu güveni artıran unsurları incelemektir. Ayrıca, tüketicilerin satın alma kararlarını	Sonuçlar, Airbnb'nin kullanım sıklığı ile satın alma kararı öncesinde yorumları inceleme gerekliliği arasında, özellikle yeni üyeler için, pozitif bir korelasyon olduğunu ortaya koydu. Kullanıcıların

	Consumers: The Case of Airbnb Users in Turkey			etkileyen faktörleri araştırmayı amaçlamaktadır. Bu çalışma, tüketicilerin Airbnb'den hizmet almaya ve platforma güven duymaya teşvik edebilecek tüm üyelik gereksinimlerini bir araya getirmektedir.	güvenini artıran en önemli üyelik şartının resmi kimlik doğrulama zorunluluğu olduğu tespit edildi. Sonuçlar ayrıca, Airbnb'nin kullanıcı değerlendirme sistemini kullanmasının ve platformun belirli özelliklerinin kullanıcıların satın alma kararlarını olumlu yönde etkilediğini gösterdi. Çalışmanın sonucunda, Şanlıurfa'nın mevcut turizm potansiyelini ve kaynaklarını değerlendirerek, bu kaynakların teknoloji ile entegrasyonunu sağlayacak bir model önerisi sunulmuştur. Akıllı turizm uygulamalarının ve teknolojik yeniliklerin Şanlıurfa'nın turizm sektöründe nasıl entegre edilebileceği üzerine çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Araştırma, Şanlıurfa'nın turizm stratejilerini geliştirmek ve turist deneyimini zenginleştirmek için teknolojik uygulamaların önemini vurgulamaktadır. Bu bulgular, Şanlıurfa'nın turizm potansiyelini artırmada ve turistlere daha zengin deneyimler sunmada teknolojik entegrasyonun kritik bir rol oynayabileceğini göstermektedir.
15	Dijitalleşen Dünyada Turizm 4.0: Akıllı Turizm Destinasyonu Oluşturmada Şanlıurfa İçin Bir Model Önerisi	Ahmet Erdem	2021	Bu doktora tezi, Şanlıurfa'nın akıllı turizm destinasyonu olarak geliştirilmesi için bir model önerisini ele almaktadır. Araştırma, Şanlıurfa'nın doğal, tarihi ve kültürel çekiciliklerini, turist profili ve turizm işletmelerini baz alarak, şehrin yapısına uygun bir akıllı destinasyon modeli geliştirmeyi hedeflemektedir	Bu bölüm, turizm sektöründe dijitalleşme sürecini ve akıllı teknolojilerin bu süreçteki etkilerini ele alır. Endüstri 4.0'ın getirdiği yenilikler, nesnelerin interneti (IoT), ve mobil-web teknolojilerinin turizm işletmeleri üzerindeki etkileri incelenir. Dijital pazarlama stratejileri ve tüketici davranışlarındaki değişimler bu sürecin önemli parçaları olarak değerlendirilir.
16	Akıllı Teknolojilerin Turizm İşletmelerinin Dijitalleşmesinde ve Tüketici Davranışlarındaki Rolü	Bahar Türkay	2021	Bu bölüm, Türkiye'deki turizm tüketicilerinin NFC (Yakın Alan İletişimi) tabanlı mobil teknolojilere yönelik tutumlarını ve bu teknolojilerin kabulünü incelemektedir. Araştırma, NFC teknolojisinin turizm sektöründe nasıl kullanıldığını ve tüketicilerin bu teknolojiyi ne ölçüde benimsediğini değerlendirir. Çalışma, NFC teknolojisinin kullanım kolaylığı, algılanan fayda, güvenlik ve gizlilik gibi faktörler üzerinden tüketici kabulünü analiz eder.	Bu kısım, akıllı teknolojilerin tüketici davranışları ve turizm işletmelerinin dijitalleşmesi üzerindeki etkisine odaklanılır. Tüketicilerin dijital trendlere adaptasyonu ve bu trendlerin tüketim alışkanlıkları üzerindeki etkileri analiz edilir. Ayrıca, turizm işletmelerinin dijital dönüşüm sürecindeki ilerlemeleri ve karşılaştıkları zorluklar irdelenir.
17	Türkiye'de Turizm Tüketicilerinin NFC Tabanlı Mobil Teknolojilere Yönelik Tutum ve Kabulü Üzerine Uygulamalı Bir Araştırma ve Model Önerisi	Bilge Akmermer	2021	Bu çalışma, Türkiye'deki turizm tüketicilerinin NFC (Yakın Alan İletişimi) tabanlı mobil teknolojilere yönelik tutumlarını ve bu teknolojilerin kabulünü incelemektedir. Araştırma, NFC teknolojisinin turizm sektöründe nasıl kullanıldığını ve tüketicilerin bu teknolojiyi ne ölçüde benimsediğini değerlendirir. Çalışma, NFC teknolojisinin kullanım kolaylığı, algılanan fayda, güvenlik ve gizlilik gibi faktörler üzerinden tüketici kabulünü analiz eder.	Araştırmanın bulguları, Türkiye'deki turizm tüketicilerinin NFC tabanlı mobil teknolojilere genel olarak olumlu bir tutum sergilediğini göstermektedir. Tüketiciler, özellikle hız ve kolaylık sağlayan ödeme sistemleri gibi uygulamalarda NFC teknolojisini benimseme eğilimindedir. Ancak, güvenlik ve gizlilik endişeleri, teknolojinin tam anlamıyla kabulünü sınırlayan önemli faktörler olarak belirlenmiştir.
18	Edirne Destinasyonu'nun Akıllı Turizm Kapsamında Değerlendirilmesi	Burak Erkmen	2021	Burak Erkmen'in yüksek lisans tezi, Edirne'nin akıllı turizm kapsamında nasıl değerlendirilebileceğini incelemektedir. Akıllı turizm, teknolojinin turizm sektörüne entegrasyonunu ve turistlerin deneyimlerinin zenginleştirilmesini ifade eder. Çalışma, Edirne'nin turistik potansiyelini ve bu potansiyelin teknoloji yardımıyla nasıl optimize edilebileceğini araştırmaktadır.	Tezde, akıllı turizm uygulamalarının Edirne'nin turizm endüstrisine olan ekonomik katkılarını artırabileceği sonucuna varılmıştır. Teknolojik gelişmeler ve dijital dönüşüm, turist sayısını, turizm gelirlerini ve turizm gelirlerinin gayri safi yurt içi hasıla (GSYH) içindeki payını artırma potansiyeline sahiptir. Ayrıca, akıllı turizm uygulamalarının turizm işletmelerinin rekabet gücünü

19	Turizm Alanında Yapılan Büyük Veri Çalışmalarının Bibliyometrik Analiz Tekniği İle İncelenmesi	Mehmet Bali	2021	Bu çalışma, turizm alanında yapılan büyük veri çalışmalarını bibliyometrik analiz teknikleri kullanarak incelemektedir. Bibliyometrik analiz, yayınların ve bilimsel literatürün nicel bir değerlendirilmesini sağlayan bir yöntemdir. Çalışma, turizm sektöründe büyük veri kullanımının mevcut durumunu ve trendlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.	artırabileceği ve turistlerin deneyimlerini iyileştirebileceği belirtilmiştir. Çalışmanın bulguları, turizm sektöründe büyük veri analizlerinin giderek daha fazla kullanıldığını göstermektedir. Büyük veri teknolojilerinin, turizm işletmelerine müşteri davranışları, pazar trendleri ve operasyonel verimlilik gibi konularda derinlemesine bilgiler sağladığı belirlenmiştir. Ayrıca, büyük veri analizlerinin turizm sektöründe stratejik karar alma süreçlerini iyileştirdiği ve kişiselleştirilmiş hizmet sunumunu desteklediği sonucuna varılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, geliştirilen karar destek sistemi, 2019 yılının 8. ayına kadar Artvin bir mekânsal karar destek sistemi geliştirmeyi ve uygulamayı amaçlamaktadır. Çalışma, sosyal medya tarihinden sonra duygu skorlarında bir artış eğilimi göstermiştir. Ancak bu tarihten sonra duygu skorlarında bir düşüş yaşandığı tespit edilmiştir. Yapılan analizler, bu düşüşün kamp ziyaretçilerin duygularını ve buyasakları ve yol çalışmalarını gibi dışsal faktörlerle ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular, dışsal verilerle ilişkilendirilerek doğrulanmıştır
20	Turizm İçin Sosyal Medya Temelli Mekânsal Karar Destek Sisteminin Geliştirilmesi ve Uygulaması: Artvin İli Örneği	Muhammed Çağrı Aksu	2021	Bu çalışma, Artvin ili örneğinde sosyal medya verilerini kullanarak turizm için bir mekânsal karar destek sistemi geliştirmeyi ve uygulamayı amaçlamaktadır. Çalışma, sosyal medya paylaşımları üzerinden duygu analizi, konu analizi ve trend analizi yaparak ziyaretçilerin duygularını ve buyasakları ve yol çalışmalarını gibi dışsal faktörlerle ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular, dışsal verilerle ilişkilendirilerek doğrulanmıştır	Tezde, akıllı turizm uygulamalarının İstanbul'un turizm endüstrisine olan ekonomik katkılarını artırabileceği sonucuna varılmıştır. Teknolojik gelişmeler ve dijital dönüşüm, turist sayısını, turizm gelirlerini ve turizm gelirlerinin gayri safi yurt içi hasıla (GSYH) içindeki payını artırma potansiyeline sahiptir.
21	Akıllı Turizm Bağlamında İstanbul'daki Uygulamaların Sürdürülebilirlik Kapsamında Değerlendirilmesi	Nuran Güler	2021	Bu çalışma, İstanbul'daki akıllı turizm uygulamalarını ve bu uygulamaların sürdürülebilirlik açısından nasıl değerlendirilebileceğini incelemektedir. Akıllı turizm, teknolojinin turizm sektörüne entegrasyonunu ve turistlerin deneyimlerinin zenginleştirilmesini ifade eder. Çalışma, İstanbul'un turistik potansiyelini ve bu potansiyelin teknoloji yardımıyla nasıl optimize edilebileceğini araştırmaktadır	Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, gerçeklik ve eğlence algısını en çok açıklayan değişkenin fayda algısı olduğu belirlenmiştir. Toplamda 190 kişiden veri toplanmış ve analiz edilmiştir. Araştırma, gerçeklik teknolojilerinin kullanımının, kullanıcıların deneyimledikleri eğlence ve gerçeklik algıları üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur.
22	Fayda ve Kullanım Kolaylığı Algısı ile Eğlence ve Gerçeklik Algısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Gerçeklik Teknolojilerini Deneyimleyen Ziyaretçiler Üzerinde Bir Araştırma	Rümeysa Aydın	2021	Araştırmanın temel amacı, gerçeklik teknolojisi uygulamalarını deneyimleyen ziyaretçilerin görüşlerini alarak, fayda ve kullanım kolaylığı algısı ile eğlence ve gerçeklik algısı arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Araştırma, kullanıcıların uygulamalara ait olan kullanma kolaylığı algıları, fayda algıları, gerçeklik algıları ve eğlence algıları üzerine kurulmuştur. Bu değişkenler arasındaki ilişkiler, İstanbul Sakıp Sabancı Müzesi ziyaretçileri üzerinde yapılan bir anketle incelenmiştir	Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, gerçeklik ve eğlence algısını en çok açıklayan değişkenin fayda algısı olduğu belirlenmiştir. Toplamda 190 kişiden veri toplanmış ve analiz edilmiştir. Araştırma, gerçeklik teknolojilerinin kullanımının, kullanıcıların deneyimledikleri eğlence ve gerçeklik algıları üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur.
23	The Impact of Travel 2.0 Technologies on International Tourist Arrivals	Alper Aydın	2022	Alper Aydın'ın çalışması, Travel 2.0 teknolojilerinin uluslararası turist gelişleri üzerindeki etkisini ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu alanda kapsamlı bir çalışma bulunmadığı için, araştırma bir kavramsal model geliştirmiş ve çoklu	Çalışmanın bulgularına göre, Travel 2.0 teknolojileri, turistlerin deneyimlerini zenginleştirmekte ve memnuniyetlerini artırmakta önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, bu teknolojilerin kelime-kavramsal model geliştirmiş ve çoklu

24	Otel İşletmelerinde Teknolojik Liderliğin Bilgi ve Temassız Teknoloji Kullanımındaki Rolü	Betül Korkmaz Orhan	2022	regresyon analizi yapmıştır. Çalışma, bu teknolojilerin turizm sektöründe nasıl bir değişim yarattığını ve turist sayıları üzerindeki potansiyel etkilerini incelemiştir. Bu çalışma, otel işletmelerinde teknolojik liderliğin ve bilgi ile temassız teknolojilerin kullanımının önemini vurgulamaktadır. Araştırma, yeni teknolojilerin kullanımının çalışanlar tarafından kabul edilmesi ve benimsenmesi gibi zorlukları ele almakta ve teknoloji kullanımının liderlik türleriyle ilişkisini incelemektedir. Araştırmanın amacı, otel işletmelerinde teknoloji kullanımı ile teknolojik liderlik davranışı arasındaki ilişkiyi ve teknolojik liderliğin davranışsal niyet üzerindeki etkisinde algılanan fayda ile algılanan kullanım kolaylığının aracılık rolünü incelemektir.	ziyaret niyeti ve fiyat primi ödeme istekliliği üzerinde olumlu etkileri olduğu belirlenmiştir. Araştırma, Ankara'da faaliyet gösteren 4 ve 5 yıldızlı otel işletmelerinde çalışan 392 işgören üzerinden yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, teknolojik liderliğin algılanan fayda, algılanan kullanım kolaylığı ve davranışsal niyet üzerindeki etkisi tespit edilmiştir. Ayrıca, teknolojik liderliğin davranışsal niyet üzerindeki etkisinde, algılanan fayda ve algılanan kullanım kolaylığının kısmi aracılık rolü doğrulanmıştır. Sonuç olarak, otel çalışanlarının bakış açılarıyla, teknolojik liderliğin, algılanan fayda ve algılanan kullanım kolaylığı aracılığıyla bilgi ve temassız teknoloji kabulünü etkilediği bulunmuştur
25	Akıllı Turizm Uygulamalarının Kırgızistan'da Faaliyet Gösteren Otel İşletmeleri Açısından Değerlendirilmesi	Burulça Turdubaeva	2022	Bu çalışma, Bişkek'te bulunan otel işletmelerinde akıllı turizm teknolojilerinin kullanım durumunu araştırmayı amaçlamaktadır. Çalışmanın odak noktası, misafirlere sunulan hizmetlerde kullanılan akıllı uygulamalar ve bu uygulamaların yöneticilere iletilen faydaların tespit edilmesidir. Araştırma, Bişkek şehrindeki üç, dört ve beş yıldızlı otellerdeki yöneticilerin akıllı turizm uygulamalarına yönelik değerlendirmelerini anket tekniği kullanılarak incelemiştir. Araştırmada, evrenin tamamına ulaşmaya çalışılmış ve 101 anket formu üzerinden veriler analiz edilmiştir.	Araştırmanın bulgularına göre, yöneticilerin çoğunluğu akıllı turizm teknolojilerini kullanmanın oda satışlarını, hizmet kalitesini ve müşteri memnuniyetini arttırdığını, ayrıca işletmelere zaman tasarrufu ve rekabet avantajı sağladığını belirtmiştir. Ancak, bu teknolojilerin işletme maliyetlerini arttırabileceği yönünde bir algı da mevcuttur. Araştırma hipotezlerinde, katılımcıların akıllı turizm teknolojilerinin olası faydalarına ilişkin algılamaları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermezken, yaş, eğitim, sektörde çalışma süresi ve işletmenin yıldız sayısı gibi diğer değişkenlere göre bazı farklılıklar tespit edilmiştir.
26	Endüstri 4.0 Bağlamında Akıllı Turizm Araç ve Uygulamalarının Konaklama İşletmelerinde Değerlendirilmesi: Sakarya İlinde Bir Araştırma	Deniz Çakmak	2022	Bu araştırma, konaklama işletmelerinin akıllı otel kavramına bakış açılarını ve akıllı otel uygulamalarının işletmelerdeki olumlu ve olumsuz etkilerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, Sakarya ilinde faaliyet gösteren 4 ve 5 yıldızlı konaklama işletmelerini incelemiştir. Veriler, yarı yapılandırılmış mülakat tekniği ile otel yönetici ve çalışanlarından elde edilmiştir	Araştırma sonuçlarına göre, akıllı turizm araç ve uygulamaları konaklama işletmelerinde yaygın olarak kullanılmamaktadır. Bunun ana sebebi olarak yüksek maliyetler gösterilmektedir. Yapılan görüşmelere dayanarak, konaklama işletmelerinin yakın gelecekte bu teknolojilere yönelik değişikliğe gidecekleri öngörülmektedir
27	Dijital Dönüşüm Sürecinin Turizm Sektörüne Yansımaları: Akıllı Turizm Teknolojileri Kullanımına Yönelik Bir Araştırma	Eda Hazarhun	2022	Bu çalışma, turizm sektöründeki dijital dönüşüm sürecini ve akıllı turizm teknolojilerinin kullanımını ele almaktadır. Araştırma, akıllı turizm kavramını ve bu kavramın turizm sektöründeki uygulamalarını inceleyerek, teknolojinin turizm üzerindeki etkilerini ve getirdiği yenilikleri detaylandırmaktadır. Çalışma, büyük veri, nesnelerin interneti (IoT), RFID, bulut bilişim, sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik, blokzincir teknolojisi, yapay zeka, otonom robotlar ve araçlar, karekod teknolojisi, 3D yazıcılar, giyilebilir teknoloji, drone ve mobil uygulamalar gibi çeşitli akıllı turizm teknolojilerini	Araştırmanın bulguları, konaklama işletmelerinde kullanılan akıllı turizm teknolojileri, bu teknolojilerin kullanım nedenleri, kullanım önündeki engeller ve gelecekte kullanılması öngörülen teknolojiler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca, COVID-19 pandemisinin teknoloji kullanımı üzerindeki etkisi ve akıllı turizm teknolojilerinin çalışanlara olan fayda ve zararları da değerlendirilmiştir

28	Planlanmış Davranış Teorisi Açısından Akıllı Turistlerin Destinasyon Seçim Niyetlerinin Belirlenmesi: Kapadokya Örneği	Eda Yayla	2022	kapsamaktadır Bu tez çalışması, akıllı turist kavramını ve bu turistlerin destinasyon seçim niyetlerini Planlanmış Davranış Teorisi çerçevesinde incelemektedir. Çalışma, Kapadokya bölgesindeki turist davranışlarını ve akıllı turizm teknolojilerinin kullanımını değerlendirmektedir. Araştırma, büyük veri, nesnelerin interneti (IoT), RFID, bulut bilişim, artırılmış gerçeklik gibi teknolojilerin turizm sektöründeki uygulamalarını ve turistlerin bu teknolojilere yönelik tutumlarını ele almaktadır	Araştırma sonuçları, turist tutumu, öznel norm ve algılanan davranışsal kontrolün, turistlerin destinasyon seçim niyeti üzerinde anlamlı ve olumlu bir etkisi olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, akıllı turizm teknolojilerinin turistlerin destinasyon tercihlerini etkileyebileceğini ve bu teknolojilerin turizm sektöründe stratejik bir öneme sahip olabileceğini ortaya koymaktadır
29	Akıllı Turizm Teknolojilerinin Destinasyonların Pazarlanabilirliğine Etkisi: Tr81 Bölgesi Örneği	Elif Şenkal	2022	Bu çalışma, akıllı turizm teknolojilerinin destinasyonların pazarlanabilirliğine olan etkisini TR81 bölgesi (Bartın, Karabük ve Zonguldak illeri) üzerinden incelemektedir. Araştırma, akıllı şehir altyapılarının oluşturulması ve turizm destinasyonlarının akıllı destinasyonlara dönüşümünü ele almaktadır. Çalışma, akıllı turizmin tanımını yapmakta ve teknolojik imkanlarla zenginleştirilmiş turist deneyimlerinin önemini vurgulamaktadır	Araştırma sonuçları, TR81 bölgesindeki illerin akıllı şehir altyapılarının geliştirilmesi gerektiğini ve bu gelişimin, turistik imaj yaratma ve turizmde markalaşma bağlamında büyük önem taşıdığını ortaya koymaktadır. Ayrıca, akıllı turizm teknolojilerinin kullanımıyla destinasyonların pazarlanabilirliğinin arttırılabileceği ve turist deneyiminin zenginleştirilebileceği belirtilmektedir
30	Akıllı Turizm, Destinasyon Aidiyeti ve Seyahat Niyeti İlişkisi: Antalya Bölgesi Örneği	Figen Yüksel	2022	Bu çalışma, akıllı turizm kavramını, destinasyon aidiyetini ve seyahat niyetini Antalya bölgesi özelinde incelemektedir. Çalışma, akıllı turizm uygulamalarının turistlerin destinasyonlara olan bağlılığını ve seyahat niyetlerini nasıl etkilediğini araştırmaktadır.	Tezde elde edilen bulgular, akıllı turizm uygulamalarının, turistlerin destinasyon aidiyetini ve dolayısıyla seyahat niyetlerini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Akıllı turizm uygulamaları, turist deneyimini zenginleştirerek, destinasyonların rekabet düzeyini arttırmakta ve sürdürülebilir turizm hedeflerine katkıda bulunmaktadır
31	Akıllı Teknolojilerin Yiyecek-İçecek Sektöründe Uygulanması: Konya Örneği	Gizem Kara	2022	Bu yüksek lisans tezi, Konya ilinde yiyecek-içecek sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin akıllı turizm teknolojilerini oluşturan nesnelerin interneti, mobil iletişim, bulut bilişim ve yapay zekâ teknolojileri uygulamalarını mevcut kullanma düzeyleri ve bu teknolojilerin faydalarına yönelik algılama düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır	Araştırma sonuçlarına göre, işletmelerde en çok kullanılan akıllı teknoloji uygulamaları temassız ödeme sistemleri, kablosuz internet erişimi, yüksek hızlı internet erişimi, mobil ödeme sistemleri, mobil sipariş sistemleri ve santral sistemidir. En az kullanılan akıllı teknoloji uygulamaları ise akıllı saat, karşılama robotu, uluslararası özellikli pil şarj aleti, içecek kontrol sistemi, akıllı kart ve emanet eşya takibi uygulamalarıdır. İşletme sahipleri ve yöneticileri, akıllı teknolojilerin iş süreçlerini hızlandırdığını, hizmetleri kişiselleştirdiğini, zamandan tasarruf etmeyi sağladığını ve hizmet kalitesini arttırdığını düşünmektedirler
32	Turizm Sektöründe Self Servis Teknolojileri Kullanımının Deneyimsel Değer, Gelecek Seyahat	Halil Karatekin	2022	Bu tez, turizm sektöründe self servis teknolojilerinin kullanımının müşterilerin deneyimlediği değer, gelecek seyahat kararları ve fiyat hassasiyeti üzerindeki etkisini incelemektedir. Araştırma, bu teknolojilerin turistlerin deneyim	Tezde elde edilen bulgular, self servis teknolojilerinin kullanımının, müşterilerin deneyimsel değer algısını arttırdığını ve bu durumun gelecek seyahat kararlarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Ayrıca, bu

	Kararı ve Fiyat Hassasiyeti Üzerindeki Etkisi			kalitesini nasıl etkilediği ve turizm işletmeleri için potansiyel faydalarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır.	teknolojilerin fiyat hassasiyeti üzerinde belirli bir etkisi olduğu belirlenmiştir.
33	Konaklama Endüstrisindeki Teknolojik Gelişmelerin Müşteri Memnuniyetine Etkisi	Huseyn Hajizada	2022	Araştırma, konaklama işletmelerinde müşterilere sunulan teknolojik donanımların müşteri memnuniyeti ile ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, turistik amaçlı seyahat eden ve konaklama işletmelerini tercih eden bireyler üzerinde gerçekleştirilmiştir.	Araştırma sonuçları, konaklama işletmelerinde kullanılan teknolojik donanımların müşteri memnuniyeti üzerinde pozitif bir etkisi olduğunu göstermektedir. Müşteriler, teknolojik donanımların sunduğu kolaylık ve hızdan memnun kalmış ve bu durum genel memnuniyetlerini artırmıştır. Araştırmada, kontrol gruplu rastgele son test deney tasarımı kullanılmıştır. Çalışmada iki deney grubu ve bir kontrol grubu yer almıştır. Veriler Antalya Müzesi ve Çanakkale Troya
34	Kültürel Miras Tanıtımında Rehberler ve Teknoloji Kullanımının Turistlerin Otantik Turizm Deneyimi Üzerindeki Etkisinin Deneysel Tasarım ile Analizi	Şükrü Fırat Çiftçi	2022	Bu çalışma, entegre bir model çerçevesinde, turistlerin nesnel ve varoluşsal otantizm algılarının aracılığıyla rolünü dikkate alarak, müzelerdeki kültürel miras eserlerinin tanıtımında turist rehberleri ile karma gerçeklik (MR) teknolojisinin kullanımının deneyim kalitesi üzerindeki etkilerini karşılaştırmalı olarak derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, deneyim kalitesinin değer, tutum ve davranış niyetleri üzerindeki etkilerini araştırmayı hedeflemektedir.	Müzesi'nden toplanmıştır. Rastgele atama yöntemi ile her üç gruba 150'şer kişi atanmış ve cinsiyet dağılımı eşitlenmiştir. Analiz öncesinde betimleyici analizler yapılmış, ardından ANOVA analizi ile gruplar arasındaki algı farkları test edilmiştir. Tüm değişkenlere ilişkin algılar kontrol ve deney grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar göstermiştir. PLS-SEM analizleri dört aşamada tamamlanmıştır ve yapı analizi sonuçları tüm değişkenler arasındaki ilişkilerin anlamlı olduğunu göstermiş, hipotezler doğrulanmıştır. Sonuç olarak, çalışmanın teorik ve pratik katkıları ile geleceğe yönelik öneriler sunulmuştur.
35	Turizm İşletmelerinde Bulut Bilişim Sisteminin Teknoloji Kabul Modeli İle Değerlendirilmesi	Cansel Doğan Aydoğan	2023	Bu çalışma, turizm işletmelerinde bulut bilişim sistemlerinin benimsenmesini, Teknoloji Kabul Modeli (TAM) çerçevesinde değerlendirmektedir. Araştırma, bulut bilişimin turizm sektöründe nasıl kullanıldığını, işletmelere sağladığı avantajları ve karşılaşılan zorlukları incelemektedir. Ayrıca, bulut bilişim teknolojisinin kabulünü etkileyen faktörler ve bulut teknolojinin işletme süreçlerine entegrasyonu üzerinde durulmaktadır.	Araştırmanın temel bulguları, bulut bilişim sistemlerinin turizm işletmelerinde verimliliği artırdığı ve maliyetleri düşürdüğünü göstermektedir. Ancak, bilgi güvenliği ve gizlilik konusundaki endişeler, teknolojinin benimsenmesini olumsuz etkileyebilmektedir. Çalışma, kullanıcıların algıladığı fayda ve kullanım kolaylığının, bulut bilişim sistemlerinin kabulünde önemli rol oynadığını ortaya koymaktadır.
36	Turizm Sektöründe Akıllı Şehirlerin Markalaşmaya Katkıları: Antalya Örneği	Diclehan Dikici	2023	Bu araştırma, akıllı şehir kavramını derinlemesine inceleyerek, akıllı şehirlerin destinasyon ve turizm açısından şehir markalaşmasına nasıl katkı sağladığını araştırmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın önemi, turizm sektörünün ve turizm hizmetlerinin akıllı şehir bileşenleriyle birlikte ele alınarak incelenmesi ve bu unsurların şehir markalaşması kapsamında destinasyona ve turizm sektörüne olan katkılarının ve ilişkilerinin ortaya konulmasıdır. Coğrafi bilgi sistemlerini kullanarak, turizm sektöründe markalaşmaya katkıları sağlamanın yanı sıra, mevcut ve potansiyel turistlere sunulan ürün ve hizmetlerin bilgi ve iletişim teknolojileri ile geliştirilmesi de önem arz etmektedir.	Bu araştırmanın birinci bölümünde turizm ve destinasyon kavramları kısa ve öz bir şekilde ele alınmış, dünya genelinde ve Türkiye'de turizm, turizmin bileşenleri incelenmiştir. İkinci bölümde ise markalaşma, şehir markalaşması ve akıllı şehir konuları ele alınmıştır. Araştırmanın son bölümünde, akıllı şehirlerin markalaşmaya katkılarına Antalya ili ve turizm sektörüne olan katkılarının ve ilişkilerinin ortaya konulmasıdır. Coğrafi haritalandırma yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmada, akıllı şehir kriterleri ve akıllı turizm şehri unsurları, şehir markalaşma kaynakları ile birlikte CBS kullanılarak belirlenmiş ve haritalar üzerinden değerlendirilmiştir. Akıllı çevre bileşeni ve alt unsurları

37	Sürdürülebilir Turizmde Akıllı Şehir ve Akıllı Turizmin Önemi	Engin Erçetin	2023	Bu tez, son yıllarda popülerlik kazanan akıllı şehir ve akıllı turizm kavramlarını incelemekte ve bu kavramların Türkiye'deki durumunu değerlendirmektedir. Özellikle İzmir'de gerçekleştirilen akıllı şehir ve akıllı turizm çalışmaları üzerinde durulmuş ve bu çalışmaların saptamaları yapılmıştır.	kapsamında yapılan haritalandırmalarda, çevreci ulaşım araçları, parklar, sahil ve plajlar değerlendirilmiş ve bu unsurların şehir markalaşmasına ve akıllı şehir bileşenlerine uyumlu olduğu, ayrıca şehrin turizmine olumlu katkılar sağladığı sonucuna varılmıştır.
38	Turistlerin Dijital Teknolojileri Kabulü ve Dijital Yetkinliklerinin Satın Alma Niyetine Etkisi	Ersin Uğur Aydın	2023	Bu araştırma, Türkiye'de son yirmi yıldır aşkın süredir hızla gelişen dijital teknolojilerin bir sonucu olarak ortaya çıkan akıllı ve yenilikçi sistemlerin turizm sektörüne entegrasyonunun nasıl gerçekleştirildiğini ve turistlerin bu yenilikçi teknolojileri kullanma yetkinliği ile satın alma niyeti arasındaki ilişkiyi etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçlamaktadır.	Tezin bulguları bölümünde, akıllı şehir kavramı ile ilgili değerlendirmeler, teknolojik gelişmelerin şehir ve toplum üzerindeki etkisi, İzmir'deki mevcut akıllı şehir projeleri ve İzmir'in akıllı şehir ve akıllı turizm geleceği gibi konular ele alınmıştır.
39	Teknolojik Yetkinliğin, Teknolojiye Hazır Bulunuşluğun ve Hizmet İnovasyonunun Tüketici-Temelli Marka Denkliğine Olan Etkisi: Otel İşletmeleri Üzerine Bir Araştırma	Gökhan Şener	2023	Bu tez, otel işletmelerinde hizmet inovasyonu, teknolojik yetkinlik ve teknolojiye hazır bulunuşluk gibi faktörlerin tüketici-temelli marka denkliğine olan etkilerini incelemektedir. Araştırma, uluslararası beş yıldızlı zincir otellerde algılanan değer ve markaya duyulan güvenin, tüketici-temelli marka denkliğinin alt boyutları üzerindeki aracılık rolünü değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, otel misafirlerinden çevrimiçi ve fiziki olarak anket yanıtları toplanmış, güvenilirlik ve faktör analizleri uygulanarak yapı geçerliliği test edilmiştir.	Bu araştırmada, bilimsel araştırma yaklaşımlarından biri olan nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2021-2022 yılları arasında Rize ilini ziyaret eden yerel turistler oluşturmaktadır. Veriler, anket tekniği ile elektronik ortamda toplanmıştır. Analizler sonucunda, Rize ilini ziyaret eden yerel turistlerin dijital yetkinliklerinin satın alma niyetleri üzerinde etkili olduğu, turistlerin teknoloji kabulünün ise dijital yetkinlik ve satın alma niyeti üzerinde dolaylı bir aracılık rolü oynadığı tespit edilmiştir.
40	Turizm'de Bilişim Teknolojileri Kullanımı ile Örgütsel Performans Arasındaki İlişki: Dört ve Beş Yıldızlı Oteller Örneği	Hakan Arslan	2023	Bu çalışma, dört ve beş yıldızlı otellerde bilişim teknolojilerinin kullanımının örgütsel performans üzerindeki etkisini incelemektedir. Araştırma, bilişim teknolojilerinin otel işletmelerinin hizmet kalitesi, müşteri memnuniyeti, iç süreçlerin verimliliği ve finansal performans gibi çeşitli örgütsel performans göstergeleri üzerindeki rolünü değerlendirir. Ayrıca, teknolojik altyapının ve bilişim teknolojileri kullanımının otel işletmelerinin rekabetçilik düzeyine olan katkıları da araştırmanın kapsamındadır.	Araştırma sonucunda, markaya duyulan güvenin tüketici-temelli marka denkliğindeki değişkenlere etkisinin oldukça fazla olduğu bulunmuştur. Hizmet inovasyonu ve teknolojik yetkinlik gibi değişkenlerin algılanan değere ve markaya duyulan güvene olumlu etkileri olduğu gözlemlenmiştir. Teknolojiye hazır bulunuşluğun da model üzerindeki etkileri tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında belirlenen 12 hipotezin hepsi kabul edilmiş ve otel işletmelerine yönelik kayda değer sonuçlar elde edilmiştir.
41	Teknoloji Kabul Modeliyle Turizm Eğitiminde Sanal Gerçeklik	Kaan Kasaroglu	2023	Bu çalışma, turizm eğitiminde sanal gerçeklik uygulamalarının kullanımına yönelik tutumları ve kullanım niyetlerini Teknoloji Kabul Modeli (TKM) ile	Araştırmanın bulgularına göre; algılanan kullanım kolaylığı, algılanan fayda ve eğlence boyutlarının kullanıma yönelik tutum üzerinde, algılanan fayda

	Uygulamalarına İlişkin Tutum ve Kullanım Niyetlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma			belirlemeyi amaçlamaktadır.1. Araştırma, lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin sanal gerçeklik teknolojisi uygulamalarını kullanım uyumu süreçlerini ve bu süreci etkileyen faktörleri incelemiştir. Anket çalışması, İzmir’deki devlet üniversitelerinde turizm eğitimi alan öğrencilere uygulanmış ve elde edilen veriler SPSS analiz programı ile değerlendirilmiştir.	ve kullanıma yönelik tutum boyutlarının da davranışsal niyet üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi olduğu tespit edilmiştir.1. Bu sonuçlar, turizm eğitiminde sanal gerçeklik teknolojisinin etkin kullanımının önemini ve bu teknolojinin öğrencilerin eğitim sürecine olan katkısını göstermektedir.
42	Akıllı Turizm Kapsamında Turistlerin Destinasyon Seçimlerinin Değerlendirilmesi	Özgür Güvercin	2023	Bu araştırma, bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle ortaya çıkan teknoloji temelli kullanım alışkanlıklarının, turizm sektöründe nasıl bir etki yarattığını incelemektedir. Akıllı turizm kavramı, teknoloji ve turizmin birleşimi sonucu doğmuş olup, destinasyonların ve kaynakların verimli ve sürdürülebilir kullanımını, rekabet edebilirliğini, turizm deneyimlerinin zenginleştirilmesini ve birlikte yaratılmasını amaçlamaktadır. Bu çalışma, kentleşme oranlarının yükselmesiyle birlikte kentlerin karşılaştığı mekânsal ve sosyal zorlukları ele almakta ve bilgi iletişim teknolojilerinin kent yönetimi ve hizmet sunumundaki rolünü incelemektedir. Akıllı kent olgusu ve altı bileşeni detaylandırılırken, dünya ve Türkiye’deki akıllı hizmetler örnekleri sunulmuştur. Akıllı turizm ve bileşenleri, kullanılan teknolojik uygulamalarla birlikte incelenmiş ve akıllı turizm destinasyonlarının değerini artıran yenilikçi hizmetler tartışılmıştır.	Araştırma sonuçları, Turistlerin, akıllı teknolojileri kullanarak destinasyonlar hakkında bilgi arama süreçlerinde harcadıkları zamanın azalması, destinasyon imajına ilişkin algılarının olumlu yönde gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Araştırma, 428 anket formu uygulanarak ve 403 anketin analiziyle gerçekleştirilmiş, elde edilen bulgular turizm sektöründe akıllı teknolojilerin önemini vurgulamaktadır.
43	Akıllı Turizm Destinasyonu Olgusunun Malatya Örneğinde Uygulanabilirliği	Serkan İmrek	2023	Akıllı kent olgusu ve altı bileşeni detaylandırılırken, dünya ve Türkiye’deki akıllı hizmetler örnekleri sunulmuştur. Akıllı turizm ve bileşenleri, kullanılan teknolojik uygulamalarla birlikte incelenmiş ve akıllı turizm destinasyonlarının değerini artıran yenilikçi hizmetler tartışılmıştır.	Çalışma, Malatya’nın akıllı turizm destinasyonu olarak değerlendirilmesi için gerekli olan koşulları sorgulamaktadır. Akıllı kent bileşenlerinin turizm sektörü ile entegrasyonunun, turistlerin ve yerel sakinlerin memnuniyetini nasıl artırdığı ve kriz durumlarında toplumların dayanıklılığını nasıl güçlendirdiği üzerinde durulmuştur. Ayrıca, Covid-19 pandemisi ve doğal afetler gibi kriz durumlarında akıllı kent ve turizm uygulamalarının önemi vurgulanmıştır.
44	Türkiye’de Turizm Sektöründe Dijital Dönüşüm: Turizm 4.0	Songül Eryılmaz	2023	Bu çalışma, turizm sektöründe dijital dönüşüm süreçlerinin önemini ve Endüstri 4.0 teknolojilerinin turizm işletmelerine olan etkilerini ele almaktadır. Turizm işletmelerinin, artan rekabet ve değişen müşteri beklentileri karşısında nasıl bir adaptasyon süreci geçirdiği, dijital inovasyon faaliyetlerinin örnekleri ile birlikte incelenmiştir.	Araştırma, turizm sektöründe dijital dönüşümün, işletmelerin müşteri deneyimini geliştirmek, hizmet kalitesini ve rekabet gücünü artırmak için kritik bir öneme sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Endüstri 4.0 teknolojilerinin, turizm işletmelerine sürdürülebilir başarı sağlama potansiyeli vurgulanmış ve bu teknolojilerin turizm sektöründe nasıl uygulandığına dair örnekler sunulmuştur.
45	Zincir Otel İşletmelerinde Yenilikçi Liderlik Davranışı Algıları ve Akıllı Turizm Uygulamaları: Antalya Örneği	Volkan Karacelik	2023	Bu çalışma, zincir otel işletmelerinde yöneticilerin yaratıcı ve yenilikçi liderlik davranışlarını çalışanların bakış açısıyla değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, akıllı turizm teknolojilerinin otel işletmelerinde nasıl uygulandığını ve bu teknolojilerin işletmeler için sağladığı faydaları belirlemeyi hedeflemektedir.1. Çalışma, Antalya’da faaliyet gösteren zincir otel işletmelerini inceleyerek, bu işletmelerin akıllı turizm teknolojilerini kullanma durumlarını ve yöneticilerin liderlik davranışlarını analiz etmektedir.	Araştırma sonuçlarına göre, çalışanlar yöneticilerinin davranışlarını yaratıcı ve yenilikçi olarak algılamaktadır.1. Bu algı, çalışanların yaşları, çalıştıkları departmanlar ve sektördeki deneyim süreleri açısından farklılık göstermektedir. Üst düzey yöneticiler, akıllı turizm teknolojilerinin işletmeler için faydalı olduğunu ve rekabet avantajı sağladığını, satışları ve çalışan verimliliğini artırdığını, işletme imajını güçlendirdiğini belirtmişlerdir. Çalışmada, yüksek hızlı internet erişimi, elektronik anahtar kartı, akıllı televizyonlar, oda-içi elektronik kasa, nakitsiz ve mobil ödeme sistemleri, rezervasyon sistemleri, check-in/check-

46	Akıllı Turizm Uygulamalarının Destinasyon Marka Katılımına Etkisi: Destinasyon Marka Aşkinin Aracılık Rolü	Yağmur Göral	2023	<p>Bu çalışma, akıllı turizm uygulamalarının destinasyon marka katılımına etkisini ve bu süreçte destinasyon marka aşkinin aracılık rolünü incelemektedir. Araştırma, akıllı turizm teknolojilerinin destinasyonların marka değerini nasıl artırdığını ve turistlerin bu destinasyonlara olan bağlılıklarını nasıl etkilediğini ele almaktadır. Çalışma, teorik çerçeve olarak Teknoloji Kabul Modeli'ni (TAM) kullanarak, akıllı turizm uygulamalarının benimsenme sürecini ve bu süreçte marka aşkinin rolünü analiz etmektedir.</p> <p>Bu çalışma, turistlerin teknoloji korkusu ve teknoloji ilgisi arasındaki farkları karşılaştırmalı olarak analiz etmektedir. Araştırma, turistlerin teknolojiye yönelik tutumlarını ve bu tutumların seyahat deneyimlerini nasıl etkilediğini incelemektedir. Çalışma, teknoloji korkusu ve ilgisinin demografik faktörler, seyahat alışkanlıkları ve teknoloji kullanım düzeyleri ile ilişkisini değerlendirmektedir. Ayrıca, turistlerin teknolojiye karşı duydukları korkunun, seyahat kararlarını ve destinasyon tercihlerini nasıl şekillendirdiği üzerinde durulmaktadır.</p> <p>Bu çalışma, akıllı turizm teknolojileri kapsamında turistlerin teknoloji kullanım düzeylerini incelemektedir. Araştırma, turistlerin seyahatlerinde akıllı teknolojileri nasıl kullandıklarını ve bu teknolojilerin seyahat deneyimlerine olan etkilerini değerlendirmektedir. Çalışma, akıllı turizm uygulamalarının benimsenme oranlarını ve bu teknolojilerin turistlerin karar verme süreçlerindeki rolünü analiz etmektedir. Ayrıca, turistlerin demografik özelliklerine göre teknoloji kullanım düzeylerindeki farklılıklar da ele alınmaktadır.</p>	<p>out işlemleri ve kiosklar, müşteri sadakat sistemleri, karekod menüler, parmak izi ve yüz tanıma sistemleri, personel bilgilendirme sistemi, satın alma, muhasebe ve finansal modüllerin işletmelerin çoğunun kullandığı akıllı turizm teknolojileri olduğu tespit edilmiştir.</p> <p>Araştırmanın temel bulguları, akıllı turizm uygulamalarının destinasyon marka katılımını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Özellikle, turistlerin akıllı teknolojileri kullanma deneyimleri, destinasyonlara olan bağlılıklarını ve marka aşkinin artırmaktadır. Çalışma, destinasyon marka aşkinin, akıllı turizm uygulamalarının benimsenmesinde önemli bir aracılık rolü oynadığını ortaya koymaktadır. Bu bulgular, turizm destinasyonlarının marka stratejilerini geliştirmelerinde ve akıllı teknolojilere yatırım yapmalarında yol gösterici olabilir.</p> <p>Araştırmanın temel bulguları, turistlerin teknoloji korkusu ve ilgisinin demografik faktörlere göre farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Genç turistlerin teknolojiye daha ilgili ve korkusuz olduğu, yaşlı turistlerin ise teknolojiye karşı daha temkinli yaklaştığı belirlenmiştir. Ayrıca, teknoloji korkusunun, turistlerin seyahat planlamasında ve destinasyon seçiminde önemli bir engel oluşturduğu tespit edilmiştir. Teknoloji ilgisi yüksek olan turistlerin ise seyahat deneyimlerinden daha fazla memnuniyet duydukları ve yenilikçi turizm hizmetlerine daha açık oldukları görülmüştür.</p> <p>Araştırmanın temel bulguları, genç turistlerin akıllı turizm teknolojilerini daha yoğun kullandığını ve bu teknolojilerin seyahat deneyimlerini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Yaşlı turistlerin ise teknoloji kullanımında daha temkinli olduğu ve genellikle geleneksel yöntemleri tercih ettiği belirlenmiştir. Çalışma, akıllı turizm uygulamalarının turistlerin destinasyon seçimlerinde ve seyahat planlamalarında önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu bulgular, turizm sektöründe akıllı teknolojilere yatırım yapmanın önemini vurgulamaktadır.</p>
47	Turistlerin Teknoloji Korkusu ve Teknoloji İlgisinin Karşılaştırmalı Analizi	Ahmet Çelik	2024	<p>Bu çalışma, İzmir'deki medikal turizm kliniklerinde teknoloji kullanımının klinik performansa etkisini araştırmaktadır. Araştırma, klinik performansını tedavi sonuçları, hasta memnuniyeti ve sağlık hizmeti sunumunun genel kalitesi üzerinden değerlendirmektedir. Çalışma, nitel araştırma yöntemleri kullanılarak,</p>	<p>Araştırmanın temel bulguları, teknoloji kullanımının medikal turizm kliniklerinde klinik performansı olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Özellikle, teknolojik uygulamaların hasta güvenliği ve memnuniyetini artırdığı, tedavi süreçlerini iyileştirdiği belirlenmiştir. Ayrıca, kliniklerin</p>
48	Akıllı Turizm Teknolojileri Kapsamında Turistlerin Teknoloji Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi	Ahmet Emre Derinkök	2024	<p>Bu çalışma, İzmir'deki medikal turizm kliniklerinde teknoloji kullanımının klinik performansa etkisini araştırmaktadır. Araştırma, klinik performansını tedavi sonuçları, hasta memnuniyeti ve sağlık hizmeti sunumunun genel kalitesi üzerinden değerlendirmektedir. Çalışma, nitel araştırma yöntemleri kullanılarak,</p>	<p>Araştırmanın temel bulguları, teknoloji kullanımının medikal turizm kliniklerinde klinik performansı olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Özellikle, teknolojik uygulamaların hasta güvenliği ve memnuniyetini artırdığı, tedavi süreçlerini iyileştirdiği belirlenmiştir. Ayrıca, kliniklerin</p>
49	Medikal Turizmde Teknoloji Kullanımının Klinik Performansa Etkisi: İzmir'deki Medikal Turizm Klinikleri Üzerine Bir Araştırma	Ecem Deniz	2024	<p>Bu çalışma, İzmir'deki medikal turizm kliniklerinde teknoloji kullanımının klinik performansa etkisini araştırmaktadır. Araştırma, klinik performansını tedavi sonuçları, hasta memnuniyeti ve sağlık hizmeti sunumunun genel kalitesi üzerinden değerlendirmektedir. Çalışma, nitel araştırma yöntemleri kullanılarak,</p>	<p>Araştırmanın temel bulguları, teknoloji kullanımının medikal turizm kliniklerinde klinik performansı olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Özellikle, teknolojik uygulamaların hasta güvenliği ve memnuniyetini artırdığı, tedavi süreçlerini iyileştirdiği belirlenmiştir. Ayrıca, kliniklerin</p>

50	Rekreatif Sporlarda Akıllı Turizm Teknolojilerinin Kullanımı: Bisiklet Sürücülerine Üzerine Bir Araştırma	Güzide Zeynep Egeli Çankaya	2024	İzmir'deki 15 medikal turizm kliniği ile yapılan görüşmelerden elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir. Teknoloji kullanımının klinik süreçlere entegrasyonu ve bu entegrasyonun klinik performansa olan etkileri detaylı bir şekilde incelenmiştir.	teknolojiyi etkin bir şekilde kullanmalarının, hizmet kalitesini ve hasta memnuniyetini önemli ölçüde artırdığı tespit edilmiştir. Bu bulgular, medikal turizm sektöründe teknolojiye yapılan yatırımların önemini vurgulamaktadır.
51	Turistlerin Restoran Yenilikçiliği Algılamalarının Tekrar Ziyaret Etme ve Hizmet Robotu Kullanma İsteği Üzerindeki Etkisinde Dijital Teknolojiye Yönelik Tutumun Rolü: Kapadokya Örneği	Rıdvan Solmaz	2024	Bu çalışma, rekreatif sporlarda akıllı turizm teknolojilerinin kullanımını, bisiklet sürücülerine odaklanarak incelemektedir. Araştırma, bisiklet sürücülerinin akıllı turizm teknolojilerini nasıl kullandıklarını ve bu teknolojilerin sürüş deneyimlerine olan etkilerini değerlendirmektedir. Çalışma, akıllı turizm uygulamalarının benimsenme oranlarını ve bu teknolojilerin bisiklet sürücülerinin karar verme süreçlerindeki rolünü analiz etmektedir. Ayrıca, bisiklet sürücülerinin demografik özelliklerindeki farklılıklar da ele alınmaktadır.	Araştırmancının temel bulguları, genç bisiklet sürücülerinin akıllı turizm teknolojilerini daha yoğun kullandığını ve bu teknolojilerin sürüş deneyimlerini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Yaşlı bisiklet sürücülerinin ise teknoloji kullanımında daha temkinli olduğu ve genellikle geleneksel yöntemleri tercih ettiği belirlenmiştir. Çalışma, akıllı turizm uygulamalarının bisiklet sürücülerinin rota seçimlerinde ve sürüş planlamalarında önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu bulgular, rekreatif sporlar alanında akıllı teknolojilere yatırım yapmanın önemini vurgulamaktadır.
52	Turizmde Artırılmış Gerçeklik Teknolojisi Lisansüstü Tez ve Makaleler Üzerine Bibliyometrik Bir Analiz	Rovshan Naghizade	2024	Bu çalışma, Kapadokya'daki turistlerin restoran yenilikçiliği algılarının, restoranı tekrar ziyaret etme niyetleri ve hizmet robotu kullanma istekleri üzerindeki etkisini incelemektedir. Araştırma, dijital teknolojiye yönelik tutumun bu niyetlerindeki ilişkilerdeki düzenleyici rolünü değerlendirmektedir. Çalışma, nicel araştırma yöntemleri kullanılarak, Kapadokya bölgesinde yemek yiyen yabancı turistlerden toplanan verilerle gerçekleştirilmiştir. Analizler, SmartPLS programı ile yapılmış ve hipotezler kısmen küçük kareler yapısal eşitlik modellemesi (KEKK-YEM) yöntemi ile test edilmiştir.	Araştırmancının temel bulguları, olumlu restoran yenilikçiliği algısının, turistlerin restoranı tekrar ziyaret etme niyetlerini artırdığını göstermektedir. Dijital teknolojiye yönelik olumlu tutum, hizmet robotu kullanma isteği ile tekrar ziyaret arasında düzenleyici bir etki göstermiştir. Ayrıca, teknolojiye dayalı hizmet yenilikçiliği ile restoranı tekrar ziyaret etme arasında, hizmet robotu kullanma istekliliğinin aracı bir rol oynadığı tespit edilmiştir.
53	Yeşil İnovasyonun Turizm Sektörüne Etkileri	Şebnem Özbek	2024	Bu çalışma, turizmde artırılmış gerçeklik (AR) teknolojisinin kullanımını inceleyen lisansüstü tez ve makaleler üzerine bibliyometrik bir analiz yapmaktadır. Araştırma, AR teknolojisinin turizm sektöründeki uygulamalarını, bu alandaki akademik çalışmaların yaygınlığını ve trendlerini değerlendirmektedir. Çalışma, Scopus ve Web of Science gibi veri tabanlarından elde edilen makaleleri analiz ederek, AR teknolojisinin turizmdeki etkilerini ve gelecekteki araştırma alanlarını belirlemeyi amaçlamaktadır.	Araştırmancının temel bulguları, artırılmış gerçeklik teknolojisinin turizmde giderek artan bir ilgi gördüğünü ve bu alandaki akademik çalışmaların son yıllarda önemli ölçüde arttığını göstermektedir. Çalışma, AR teknolojisinin turizmde müşteri deneyimini iyileştirdiğini ve destinasyonların tanıtımında etkili bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, AR teknolojisinin turizm eğitiminde de önemli bir rol oynadığı ve bu alanda daha fazla araştırma yapılması gerektiği vurgulanmaktadır.
53	Yeşil İnovasyonun Turizm Sektörüne Etkileri	Şebnem Özbek	2024	Bu çalışma, yeşil inovasyonun turizm sektörüne olan etkilerini incelemektedir. Araştırma, sürdürülebilir turizm uygulamalarının ve çevre dostu yeniliklerin turizm işletmeleri üzerindeki ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerini değerlendirmektedir. Çalışma, yeşil inovasyon stratejilerinin benimsenme oranlarını ve bu stratejilerin işletmelerin rekabet gücüne katkılarını analiz	Araştırmancının temel bulguları, yeşil inovasyonun turizm işletmelerinin sürdürülebilirlik performansını artırdığını ve maliyet tasarrufu sağladığını göstermektedir. Yeşil inovasyon uygulamaları, müşteri memnuniyetini ve marka değerini olumlu yönde etkilemektedir. Ayrıca, çevre dostu uygulamaların, turizm işletmelerinin rekabet avantajını

54	Mutfak Şeflerinin Yapay Zekâ ve Robotik Teknolojileri Kullanma Niyetlerinin Teknoloji Kabul Modeli Kapsamında Değerlendirilmesi	Zehra Tantalkaya	2024	<p>etmektedir. Ayrıca, turizm sektöründe yeşil inovasyonun yaygınlaşmasını teşvik eden faktörler ve karşılaşılan engeller de ele alınmaktadır.</p> <p>Bu çalışma, mutfak şeflerinin yapay zekâ ve robotik teknolojileri kullanma niyetlerini Teknoloji Kabul Modeli (TAM) çerçevesinde değerlendirmektedir. Araştırma, şeflerin bu teknolojilere yönelik tutumlarını, algılanan fayda ve kullanım kolaylığı gibi faktörlerin etkisini incelemektedir. Çalışma, kapsamlı bir literatür taraması ve anket yöntemi kullanarak, şeflerin yapay zekâ ve robotik teknolojilere karşı tutumlarını ve bu teknolojilerin mutfak operasyonlarına entegrasyonunu analiz etmektedir.</p>	<p>artırdığı ve uzun vadede karlılığı olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir. Bu bulgular, turizm sektöründe yeşil inovasyonun önemini ve potansiyel faydalarını vurgulamaktadır.</p> <p>Araştırmanın temel bulguları, mutfak şeflerinin yapay zekâ ve robotik teknolojilere yönelik olumlu bir tutuma sahip olduğunu göstermektedir. Algılanan fayda ve kullanım kolaylığı, bu teknolojilerin benimsenmesinde önemli rol oynamaktadır. Şefler, yapay zekâ ve robotik teknolojilerin mutfak verimliliğini artırdığını ve iş yükünü azalttığını belirtmiştir. Ancak, bazı şefler, bu teknolojilerin yüksek maliyetleri ve teknik bilgi gereksinimleri nedeniyle çekinceler taşımaktadır.</p>
----	---	------------------	------	--	--

YÖNTEM

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularında yapılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini gerçekleştirmektir. Bu analiz, söz konusu alandaki akademik çalışmaların özelliklerini, eğilimlerini ve gelişimini derinlemesine anlamayı hedeflemektedir. Bu çalışma, Türkiye'nin akıllı turizm ve turizm teknolojisi alanındaki akademik katkısını anlamak ve gelecekteki araştırmalar için yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Yapılmış bibliyometrik analiz çalışmaları incelendiğinde; Binbaşıoğlu, 2020 yılında yayınlamış olduğu "Akıllı Turizm Üzerine Bibliyometrik Bir Literatür Taraması", Oral, 2023 yılında yayınlamış olduğu "Turizm Teknolojileri ile İlgili Araştırmalarının Kavramsallaştırılması: VOSviewer ile Bibliyometrik Analiz" ve Balyalı ve İlhan, 2023 yılında yayınlamış oldukları "Turizm ve Dijitalleşme Konulu Araştırmaların Bilimsel Haritalama Tekniği ile Bibliyometrik Analizi" bulunmaktadır. Bu çalışmalar incelendiğinde ise genellikle Web of Science (WoS) veri tabanındaki makale çalışmalarını kapsadıkları görülmektedir. Buna istinaden çalışma konusu ve veri tabanı belirlenmiştir. Literatür boşluğu tamamlanması ve daha sonrasında yapılacak çalışmalara ışık tutacağı ön görülmüştür.

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. "Belgesel tarama olarak da bilinen doküman analizinde, var olan kayıt ve belgeler incelenerek veri elde edilmektedir. Belli bir amaca dönük olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsamaktadır" (Karasar, 2005; Sak, vd., 2021). Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinde tamamlanan yüksek lisans ve doktora tezleri doküman analizi yöntemi ile toplanmıştır. YÖK (Ulusal Tez Merkezi) veri tabanı içerisinde bulunan tez çalışmaları uygun anahtar kelimeler ile taranmış ve incelenmiştir. Bu kelimeler; "Akıllı Turizm" ve "Turizmde Teknoloji" şeklinde taranmıştır. Akıllı turizm ve turizm teknoloji üzerine yapılmış 54 adet lisansüstü tez incelenmiştir. Bunlardan 39'u yüksek lisans, 15'i ise doktora tezlerinden oluştuğu görülmektedir. Belirlenmiş olan tezlerin tam metin içerikleri sistem üzerinden temin edilerek sistematik bir biçimde incelemesi gerçekleştirilmiştir. Toplanan tezleri; başlık, yazar, yayın yılı, çalışma içeriği, temel bulgular, türü, araştırma yöntemi, üniversite dağılımı, enstitü dağılımı, birim dağılımı, danışman unvanları ve yayın dillerine göre dağılımı incelenmiştir. Bu analiz ile elde edilen bulgular, Türkiye'deki akıllı turizm ve turizm teknolojisi alanındaki akademik araştırmaların genel eğilimlerini ve gelişimini ortaya koymak, alanın mevcut durumunu değerlendirmek ve gelecekteki araştırmalara yön vermek için kullanılacaktır.

BULGULAR**Tablo 2.** Akıllı Turizm ve Turizm Teknoloji Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Türüne Göre Dağılımı

Türü	Frekans (n)	Yüzde (%)
Doktora	15	27,8
Yüksek Lisans	39	72,2
Toplam	54	100

Tablo 2, akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularında yapılan tezlerin doktora ve yüksek lisans düzeyinde nasıl dağıldığını göstermektedir. Tablodaki verilere göre, doktora düzeyinde yapılan tezlerin frekansı 15 olup, bu tezler toplam tezlerin %27,8'sini oluşturmaktadır. Bu durum, doktora düzeyinde akıllı turizm ve turizm teknolojisi konusunun araştırma alanı olarak seçilmesinin sınırlı olduğunu göstermektedir. Öte yandan, yüksek lisans düzeyinde yapılan tezlerin sayısı 39 olup, bu tezler toplam tezlerin %72,2'sini oluşturmaktadır. Bu durum, yüksek lisans öğrencilerinin akıllı turizm ve turizm teknolojisi konusuna daha fazla ilgi gösterdiğini ve bu alanda daha fazla araştırma yaptığını ortaya koymaktadır. Yüksek lisans tezlerinin sayıca üstün olması, bu konunun geniş bir araştırma potansiyeli taşıdığı ve yeni mezun araştırmacılar tarafından keşfedilmeye devam ettiği anlamına gelebilir. Toplamda, 54 tez arasından %72,2'sinin yüksek lisans tezi olması, akademik camiada bu konunun daha çok yüksek lisans seviyesinde ele alındığını, doktora düzeyinde ise daha az sayıda derinlemesine çalışma yapıldığını işaret etmektedir. Bu dağılım, belki de akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularının yeni ve gelişmekte olan alanlar olduğunu, dolayısıyla henüz doktora düzeyinde yeterince olgunlaşmamış olabileceğini düşündürmektedir.

Tablo 3. Akıllı Turizm ve Turizm Teknoloji Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Doktora		Yüksek Lisans		Toplam	
	F	%	F	%	F	%
2011	-	-	1	2,6	1	1,9
2013	-	-	1	2,6	1	1,9
2018	-	-	1	2,6	1	1,9
2019	1	6,7	5	12,8	6	11,1
2020	1	6,7	4	10,3	5	9,3
2021	4	26,7	4	10,3	8	14,8
2022	3	20	9	23,1	12	22,2
2023	2	13,3	10	25,6	12	22,2
2024	4	26,7	4	10,3	8	14,8
Toplam	15	100	39	100	54	100

Tablo 3, 2011-2024 yılları arasında akıllı turizm ve turizm teknolojisi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımını göstermektedir. İlk olarak, 2011, 2013 ve 2018 yıllarında sadece birer yüksek lisans tezi yapılmış olup, bu yıllarda doktora tezi bulunmamaktadır. Bu yıllar, toplam tezlerin %1,9'unu oluşturmaktadır. Bu, akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularının bu yıllarda henüz yeterince ilgi görmediğini veya yeni gelişmekte olan alanlar olduğunu göstermektedir.

2019 yılında, bu alandaki araştırmalarda belirgin bir artış görülmektedir. Bu yıl, 1 doktora tezi (%9,1) ve 5 yüksek lisans tezi (%15,2) ile toplamda 6 tez (%13,6) yapılmıştır. 2020 yılında, 1 doktora tezi (%9,1) ve 4 yüksek lisans tezi (%12,1) ile toplamda 5 tez (%11,4) yapılmıştır. Bu yıllar, önceki yıllara göre önemli bir artışı işaret etmektedir. 2021 yılında, doktora tezlerinde önemli bir artış göze çarpmaktadır. Bu yıl, 4 doktora tezi (%36,4) ve 4 yüksek lisans tezi (%12,1) ile toplamda 8 tez (%18,2) yapılmıştır. Bu, 2021 yılının akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularında en yoğun çalışmanın yapıldığı yıl olduğunu göstermektedir. 2022 yılında, 3 doktora tezi (%27,3) ve 9 yüksek lisans tezi (%27,3) ile toplamda 12 tez

(%27,3) yapılmıştır. Bu yıl, toplam tez sayısı açısından en yüksek yıl olup, özellikle yüksek lisans tezlerinde büyük bir artış görülmektedir. 2023 yılında ise, 2 doktora tezi (%13,3) ve 10 yüksek lisans tezi (%25,6) ile toplamda 12 tez (%22,2) yapılmıştır. Bu, konunun hala popüler olduğunu ve araştırmaların devam ettiğini göstermektedir.

Genel olarak, 2011-2024 yılları arasında toplamda 54 tez yapılmıştır. Bu tezlerin 15 tanesi (%27,8) doktora, 39 tanesi (%72,2) ise yüksek lisans tezi olarak tamamlanmıştır. Yıllara göre dağılım incelendiğinde, özellikle son yıllarda (2019-2024) akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularında önemli bir artış olduğu gözlemlenmektedir. Bu artış, konunun giderek daha fazla ilgi gördüğünü ve araştırma potansiyelinin arttığını göstermektedir. Özellikle 2021 ve 2022 yıllarında yoğunlaşan çalışmalar, bu alandaki akademik ilgiyi ve büyüme net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Tablo 4. Akıllı Turizm ve Turizm Teknoloji Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Araştırma Türlerine Göre Dağılımı

Araştırma Türü	Frekans (n)	Yüzde (%)
Nicel	26	48,1
Nitel	23	42,6
Karma	5	9,3
Toplam	54	100

Araştırma, akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularında yapılan lisansüstü tezlerin araştırma türlerine göre dağılımını incelemektedir. Toplamda 54 tez analiz edilmiştir ve bu tezlerin %48,1'i (26 tez) nicel araştırma yöntemleri ile gerçekleştirilmiştir. Bu durum, araştırmacıların akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularını sayısal verilerle destekleyerek incelemeyi tercih ettiklerini göstermektedir. Nicel araştırmaların yüksek oranı, bu alandaki çalışmaların objektif veri toplama ve analiz yöntemlerine dayandığını, böylece genelleştirilebilir sonuçlar elde etmeyi amaçladığını işaret etmektedir.

Öte yandan, tezlerin %42,6'sı (23 tez) nitel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılmıştır. Nitel araştırmaların bu denli yüksek oranı, araştırmacıların akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularını derinlemesine ve kapsamlı bir şekilde anlamaya yönelik bir eğilim içinde olduklarını göstermektedir. Nitel araştırmalar, konuya ilişkin detaylı bilgi sağlamakta ve fenomenlerin arkasındaki nedenleri keşfetmeyi hedeflemektedir.

Karma araştırma yöntemleri ise tezlerin %9,3'ü (5 tez) oluşturmaktadır. Bu oran, akıllı turizm ve turizm teknolojisi alanında hem nicel hem de nitel yöntemleri bir arada kullanarak daha kapsamlı ve bütüncül bir anlayış elde etmeye yönelik çalışmaların sınırlı sayıda olduğunu göstermektedir. Karma araştırma yöntemlerinin düşük oranı, bu alanda daha fazla bütünlük ve çok boyutlu araştırmalara ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, akıllı turizm ve turizm teknolojisi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin yarısının nicel, neredeyse yarısının ise nitel yöntemlerle gerçekleştirildiği görülmektedir. Her iki araştırma türünün de bu alanda geniş bir şekilde kullanılması, konunun hem sayısal verilerle hem de derinlemesine analizlerle incelendiğini göstermektedir. Ancak, karma araştırma yöntemlerinin daha fazla kullanılması, bu alandaki araştırmaların zenginliğini ve bütünlüğünü artırabilir.

Tablo 5. Akıllı Turizm ve Turizm Teknoloji Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Yüksek Lisans	Doktora	Frekans (n)	Toplam (%)
Akdeniz Üniversitesi	3	1	4	7,4
Anadolu Üniversitesi	1	-	1	1,9
Atatürk Üniversitesi	1	1	2	3,7

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	2	1	3	5,6
Balıkesir Üniversitesi	2	-	2	3,7
Bartın Üniversitesi	1	-	1	1,9
Boğaziçi Üniversitesi	1	-	1	1,9
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	3	4	7,4
Düzce Üniversitesi	2	-	2	3,7
Erciyes Üniversitesi	2	-	2	3,7
Gümüşhane Üniversitesi	1	-	1	1,9
İskenderun Teknik Üniversitesi	1	-	1	1,9
İstanbul Üniversitesi	1	2	3	5,6
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi	1	-	1	1,9
Kadir Has Üniversitesi	1	-	1	1,9
Karadeniz Teknik Üniversitesi	-	1	1	1,9
Kastamonu Üniversitesi	1	-	1	1,9
Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi	1	-	1	1,9
Kırklareli Üniversitesi	1	-	1	1,9
Kocaeli Üniversitesi	1	-	1	1,9
Mersin Üniversitesi	-	1	1	1,9
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	-	1	1,9
Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	1	2	3,7
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	1	1	2	3,7
Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi	1	-	1	1,9
On dokuz Mayıs Üniversitesi	1	-	1	1,9
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	1	-	1	1,9
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	1	1	2	3,7
Sakarya Üniversitesi	1	-	1	1,9
Selçuk Üniversitesi	4	2	6	11,1
Trakya Üniversitesi	1	-	1	1,9
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1	-	1	1,9
Toplam	39	15	54	100

Tablo 5, Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde akıllı turizm ve turizm teknolojisi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin dağılımını göstermektedir. Toplamda 54 tez incelenmiştir; bunlardan 39'u yüksek lisans, 15'i ise doktora tezidir. Selçuk Üniversitesi, 4 yüksek lisans ve 2 doktora tezi ile toplamda 6 tez (%11,1) yaparak bu alanda en fazla tez çalışmasına ev sahipliği yapan üniversite olmuştur. Bu üniversiteyi, 3 yüksek lisans ve 1 doktora tezi ile toplamda 4 tez (%7,4) yapan Akdeniz Üniversitesi takip etmektedir. İstanbul Üniversitesi, 1 yüksek lisans ve 2 doktora tezi ile toplamda 3 tez (%5,6) gerçekleştirmiştir. Diğer yandan, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi ve Düzce Üniversitesi'nin her biri 2'şer yüksek lisans tezi yapmış, bu üniversitelerden bazıları ayrıca 1'er doktora tezi ile toplamda 2 tez (%3,7) yapmıştır.

Bazı üniversiteler sadece yüksek lisans tezi yapmıştır. Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, İskenderun Teknik Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Kadir Has Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, On dokuz Mayıs Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Trakya Üniversitesi, Bartın Üniversitesi, Gümüşhane Üniversitesi her biri 1 yüksek lisans tezi (%1,9) ile katkıda bulunmuştur. Doktora tezlerine bakıldığında, sadece doktora tezi yapan üniversiteler arasında Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Mersin Üniversitesi bulunmaktadır. Her biri birer doktora tezi (%1,9) yapmıştır.

Bu veriler, akıllı turizm ve turizm teknolojisi üzerine yapılan lisansüstü çalışmaların Türkiye'deki üniversiteler arasında geniş bir yelpazeye yayıldığını göstermektedir. Araştırmaların büyük bir kısmı belirli birkaç üniversitede yoğunlaşmış olsa da, konunun birçok üniversitede ele alındığı görülmektedir. Selçuk Üniversitesi ve Akdeniz Üniversitesi gibi bazı üniversiteler bu alanda daha fazla tez yaparak öne çıkarken, diğer üniversiteler de önemli katkılar sağlamıştır. Genel olarak, bu dağılım akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularının Türkiye'deki akademik dünyada geniş bir ilgi alanı oluşturduğunu göstermektedir.

Tablo 6. Akıllı Turizm ve Turizm Teknoloji Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitü	Yüksek Lisans	Doktora	Frekans (n)	Toplam (%)
Sosyal Bilimler Enstitüsü	30	13	43	79,6
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	7	1	8	14,8
Fen Bilimleri Enstitüsü	1	-	1	1,9
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	1	-	1	1,9
Turizm Araştırmaları Enstitüsü	-	1	1	1,9
Toplam	39	15	54	100

Tablo 6, akıllı turizm ve turizm teknolojisi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin hangi enstitülerde yapıldığını göstermektedir. Toplamda 54 tez incelenmiştir; bunlardan 39'u yüksek lisans, 15'i ise doktora tezidir. Bu tezlerin büyük bir çoğunluğu Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde gerçekleştirilmiştir. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 30 yüksek lisans ve 13 doktora tezi ile toplamda 43 tez (%79,6) yapmıştır. Bu yüksek oran, akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularının sosyal bilimler perspektifinden incelenmesinin yaygın olduğunu göstermektedir. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün bu alandaki baskınlığı, konunun sosyokültürel, ekonomik ve yönetsel boyutlarının detaylı olarak araştırıldığını işaret etmektedir.

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü ise 7 yüksek lisans ve 1 doktora tezi ile toplamda 8 tez (%14,8) gerçekleştirmiştir. Bu enstitüde yapılan çalışmalar, akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularının eğitim bilimleri ve disiplinler arası bir yaklaşımla ele alındığını göstermektedir. Bu durum, konunun sadece sosyal bilimler değil, aynı zamanda eğitim bilimleri ve diğer disiplinler açısından da önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Fen Bilimleri Enstitüsü ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde ise sadece 1 yüksek lisans tezi (%1,9) yapılmıştır. Turizm Araştırmaları Enstitüsü'nde ise 1 doktora tezi (%1,9) yapılmıştır. Bu düşük oran, akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularının fen bilimleri perspektifinden daha az incelendiğini göstermektedir. Ancak, fen bilimleri alanında yapılan çalışmaların da önemli olduğunu ve bu alanda daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulduğunu belirtmek gerekir.

Genel olarak, akıllı turizm ve turizm teknolojisi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin büyük çoğunluğu Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde gerçekleştirilmiştir. Bu durum, konunun sosyal bilimler çerçevesinde daha yoğun olarak ele alındığını göstermektedir. Ancak, farklı enstitülerde yapılan çalışmalar, konunun

multidisipliner bir yapıya sahip olduğunu ve farklı bilimsel perspektiflerden incelenebileceğini ortaya koymaktadır. Bu dağılım, akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularının çeşitli akademik disiplinlerde önemli bir araştırma alanı haline geldiğini göstermektedir.

Tablo 7. Akıllı Turizm ve Turizm Teknoloji Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Birimlere Göre Dağılımı

Ana Bilim Dalı	Yüksek Lisans	Doktora	Frekans (n)	Toplam (%)
Avrasya Araştırmaları Ana bilim Dalı	1	-	1	1,9
Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dalı	-	1	1	1,9
İşletme Ana Bilim Dalı	1	1	2	3,7
Sağlık Turizm Disiplinlerarası Anabilim Dalı	1	-	1	1,9
Seyahat İşletmeciliği Ana bilim Dalı	1	-	1	1,9
Seyahat İşletmeciliği ve Turist Rehberliği Bilim Dalı	2	-	2	3,7
Şehir ve Bölge Ana Bilim Dalı	1	-	1	1,9
Toplam Kalite Yönetimi Ana bilim Dalı	1	-	1	1,9
Turizm İşletmeciliği Ana bilim Dalı	23	10	33	61,1
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Ana Bilim Dalı	5	-	5	9,3
Turizm Rehberliği Ana Bilim Dalı	1	-	1	1,9
Uluslararası Ticaret Ana Bilim Dalı	1	-	1	1,9
Uluslararası Ticaret ve Pazarlama Ana bilim Dalı	1	-	1	1,9
Yeni Medya Bilim Dalı	1	-	1	1,9
Yenilikçilik ve Girişimcilik Anabilim Dalı	1	-	1	1,9
Yönetim Bilişim Sistemleri Ana Bilim Dalı	-	1	1	1,9
Toplam	39	15	54	100

Tablo 7, akıllı turizm ve turizm teknolojisi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin hangi ana bilim dallarında yapıldığını göstermektedir. Toplamda 54 tez incelenmiştir; bunlardan 39'u yüksek lisans, 15'i ise doktora tezidir.

Bu tezlerin büyük bir kısmı Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı'nda yapılmıştır. Bu ana bilim dalında 23 yüksek lisans ve 10 doktora tezi olmak üzere toplam 33 tez (%61,1) gerçekleştirilmiştir. Bu durum, akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularının en çok turizm işletmeciliği perspektifinden incelendiğini göstermektedir. Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı'ndaki yüksek tez sayısı, bu alandaki akademik ilgiyi ve çalışmaların yoğunluğunu vurgulamaktadır.

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Ana Bilim Dalı'nda ise 5 yüksek lisans tezi (%9,3) yapılmıştır. Seyahat İşletmeciliği ve Turist Rehberliği Bilim Dalı'nda 2 yüksek lisans tezi (%3,7), İşletme Ana Bilim Dalı'nda ise 1 yüksek lisans ve 1 doktora tezi (%3,7) gerçekleştirilmiştir. Bu bölümlerdeki çalışmalar, akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularının turizmin farklı alanları ve işletme disiplinleri ile de ilişkili olarak incelendiğini göstermektedir.

Diğer ana bilim dallarında ise genellikle birer yüksek lisans tezi yapılmıştır. Avrasya Araştırmaları Ana Bilim Dalı, Sağlık Turizm Disiplinlerarası Anabilim Dalı, Seyahat İşletmeciliği Ana Bilim Dalı, Toplam Kalite Yönetimi Ana Bilim Dalı, Turizm Rehberliği Ana Bilim Dalı, Uluslararası Ticaret ve Pazarlama Ana Bilim Dalı, Şehir ve Bölge Ana Bilim Dalı, Yeni Medya Bilim Dalı, Yenilikçilik ve Girişimcilik Anabilim Dalı, Uluslararası Ticaret Ana Bilim Dalı'nın her biri birer yüksek lisans tezi (%1,9) yapmıştır. Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dalı ve Yönetim Bilişim Sistemleri Ana Bilim Dalı'nda ise 1 doktora tezi (%1,9) gerçekleştirilmiştir.

Bu dağılım, akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularının multidisipliner bir yapıya sahip olduğunu ve çeşitli akademik perspektiflerden ele alındığını göstermektedir. Özellikle Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı'nda yoğunlaşan çalışmalar, bu alanın temel araştırma odağı olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, farklı ana bilim dallarında yapılan tezler de, konunun geniş bir yelpazede incelendiğini ve turizmin çeşitli alt dallarına ve disiplinler arası alanlara yayıldığını göstermektedir.

Tablo 8. Akıllı Turizm ve Turizm Teknoloji Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Danışman unvanlarına Göre Dağılımı

Danışman Unvanı	Yüksek Lisans	Doktora	Frekans (n)	Toplam (%)
Prof. Dr.	8	10	18	33,3
Doç. Dr.	16	5	21	38,9
Dr. Öğr. Üyesi	15	-	15	27,8
Toplam	39	15	54	100

Tablo 8, akıllı turizm ve turizm teknolojisi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin danışman unvanlarına göre dağılımını göstermektedir. Toplamda 54 tez incelenmiş olup, bu tezlerin 39'u yüksek lisans ve 15'i doktora tezidir. Danışmanların unvanlarına göre dağılım incelendiğinde, en fazla tezin Doç. Dr. unvanına sahip danışmanlar tarafından yönetildiği görülmektedir.

Doç. Dr. unvanına sahip danışmanlar, 16 yüksek lisans ve 5 doktora tezi ile toplamda 21 tez (%38,9) yönetmişlerdir. Bu durum, Doç. Dr. unvanlı akademisyenlerin akıllı turizm ve turizm teknolojisi konularında aktif olarak danışmanlık yaptığını göstermektedir. Prof. Dr. unvanına sahip danışmanlar ise toplamda 18 tez (%33,3) yönetmişlerdir; bunların 8'i yüksek lisans ve 10'u doktora tezidir. Prof. Dr. unvanlı danışmanların doktora tezlerinde daha fazla görev alması, bu akademisyenlerin tecrübeleri ve uzmanlıkları ile daha karmaşık ve ileri düzey araştırmalara katkı sağladığını göstermektedir. Dr. Öğr. Üyesi unvanına sahip danışmanlar, 15 yüksek lisans tezi (%27,8) yönetmişlerdir ancak doktora tezi yönetmemişlerdir. Bu durum, Dr. Öğr. Üyesi unvanlı akademisyenlerin daha çok yüksek lisans düzeyinde araştırmalara odaklandığını veya bu düzeydeki tezlerde daha fazla görev aldığını göstermektedir.

Genel olarak, akıllı turizm ve turizm teknolojisi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin danışman unvanlarına göre dağılımı, farklı unvanlara sahip akademisyenlerin bu alanda aktif olarak danışmanlık yaptığını göstermektedir. Doç. Dr. unvanlı danışmanların en yüksek sayıda tezi yönetmesi, bu unvan grubunun bu alanda önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Aynı zamanda, Prof. Dr. unvanlı danışmanların doktora tezlerinde ağırlıklı olarak yer alması, tecrübeleri ile yüksek düzeyde akademik katkı sağladıklarını göstermektedir. Dr. Öğr. Üyesi unvanlı danışmanların ise daha çok yüksek lisans tezlerinde aktif oldukları gözlemlenmektedir. Bu dağılım, akademik danışmanların unvanlarına göre

farklı düzeylerdeki tezlerde rol aldığını ve bu konudaki araştırmaların geniş bir akademik yelpazeye yayıldığını göstermektedir.

Tablo 9. Akıllı Turizm ve Turizm Teknoloji Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Yazıldığı Dillere Göre Dağılımı

Tez Dili	Yüksek Lisans	Doktora	Frekans (n)	Toplam (%)
Türkçe	37	15	52	96,3
İngilizce	2	-	2	3,7
Toplam	39	15	54	100

Tablo 9, akıllı turizm ve turizm teknolojisi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin hangi dillerde yazıldığını göstermektedir. Toplamda 54 tez incelenmiş olup, bu tezlerin 39'u yüksek lisans ve 15'i doktora tezidir. Tezlerin büyük çoğunluğu Türkçe olarak yazılmıştır. Türkçe, toplam tezlerin %96,3'ünü oluşturarak bu alandaki akademik çalışmaların ana dilde gerçekleştirildiğini göstermektedir. Bu durum, Türkiye'deki lisansüstü eğitim programlarının ve akademik ortamın Türkçe odaklı olduğunu ve Türkçe'nin akademik iletişimdeki ana dil olduğunu yansıtmaktadır.

İngilizce ise bu alandaki tezlerin sadece küçük bir kısmını oluşturmaktadır. Toplam tezlerin sadece %3,7'si İngilizce olarak yazılmıştır. Bu alanda diğer dillerde yazılmış tez bulunmamaktadır. Bu da, bu alandaki akademik çalışmaların genel olarak Türkçe ve İngilizce odaklı olduğunu göstermektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, Türkiye'de akıllı turizm ve turizm teknolojileri üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini sunarak, bu alandaki akademik eğilimlerin, yöntemlerin ve gelişim süreçlerinin derinlemesine anlaşılmasına katkı sağlamıştır. Araştırmanın bulguları, akıllı turizm ve turizm teknolojisi alanında akademik ilginin yıllar içinde kayda değer ölçüde arttığını ve bu artışın özellikle son yıllarda hızlandığını göstermektedir. Bu durum, teknolojinin turizm sektörü üzerindeki etkilerinin artan bir şekilde fark edildiğini ve bu alanda daha fazla araştırma yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Elde edilen veriler, lisansüstü çalışmaların büyük ölçüde yüksek lisans tezlerinden oluştuğunu, doktora düzeyinde ise sınırlı sayıda çalışmanın bulunduğunu göstermektedir. Bu durum, bu alandaki bilimsel bilgi derinliğinin artırılması ve ileri düzeyde araştırmaların teşvik edilmesi gerektiğini göstermektedir. Araştırma yöntemleri açısından hem nicel hem de nitel yöntemlerin dengeli bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Ancak, karma araştırma yöntemlerinin düşük düzeyde kullanılması, daha bütüncül yaklaşımların benimsenmesi gerektiğini işaret etmektedir. Çalışmaların dil tercihleri incelendiğinde ise Türkçe'nin baskın olduğu, ancak uluslararası akademik görünürlüğü artırmak adına bu alandaki İngilizce çalışmaların sayısının artırılmasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Üniversiteler arasında belirli bir yoğunlaşmanın olduğu ve belirli danışman unvanlarının öne çıktığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, bibliyometrik analiz sonuçları, bu alandaki akademik yayınların hem içerik hem de yöntem açısından çeşitlilik göstermesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, çalışma, Türkiye'de akıllı turizm ve turizm teknolojisi alanındaki akademik katkının gelişimini ve mevcut durumunu değerlendirirken, bu alanda daha fazla derinlemesine ve yenilikçi araştırmalara ihtiyaç duyulduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, uluslararası iş birliklerinin artırılması ve disiplinler arası çalışmaların teşvik edilmesi, bu alandaki akademik kapasitenin genişletilmesi açısından önem arz etmektedir.

Yazar Katkı Beyanı: Makale yazarlarının makale sürecine verdikleri katkı eşittir.

Çıkar Beyanı: Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKÇA

- Akmermer, B. (2021). Türkiye’de turizm tüketicilerinin NFC tabanlı mobil teknolojilere yönelik tutum ve kabulü üzerine uygulamalı bir araştırma ve model önerisi (Doktora Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aksoğan, M. (2021). Uluslararası Turizmde Akıllı Teknolojiler ve Uygulamaları. Binbaşıoğlu, H., Farklı Perspektifleriyle Uluslararası Turizm. (1-191). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Aksu, M. Ç. (2021). Turizm için sosyal medya temelli mekânsal karar destek sisteminin geliştirilmesi ve uygulanması: Artvin ili örneği (Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Al-Hadeethi, O. (2020). The influence of electronic word-of-mouth on purchasing decisions of online consumers: The case of Airbnb users in Turkey (Master’s Thesis). Kadir Has University, Postgraduate Education Institute.
- Arslan, H. (2023). Turizm’de bilişim teknolojileri kullanımı ile örgütsel performans arasındaki ilişki: Dört ve beş yıldızlı oteller örneği (Doktora Tezi). Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Ataman, H. (2018). Akıllı turizm ve akıllı destinasyonlar: Edremit Körfezi’ne yönelik bir uygulama (Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydın, A. (2022). The impact of Travel 2.0 technologies on international tourist arrivals (Doktora Tezi). Boğaziçi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydın, E. U. (2023). Turistlerin dijital teknolojileri kabulü ve dijital yetkinliklerinin satın alma niyetine etkisi (Yüksek Lisans Tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Aydın, R. (2022). Fayda ve kullanım kolaylığı algısı ile eğlence ve gerçeklik algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi: Gerçeklik teknolojilerini deneyimleyen ziyaretçiler üzerinde bir araştırma (Yüksek Lisans Tezi). İskenderun Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Aydınbaş, G. (2023). Akıllı Turizm (Turizm 4.0) Teknolojileri Üzerine İktisadi Bir Yaklaşım: Türkiye Örneği. *Journal of Tourism Intelligence and Smartness*, 6(1), 26-44.
- Aydoğan, C. D. (2023). Turizm işletmelerinde bulut bilişim sisteminin teknoloji kabul modeli ile değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi). Kırklareli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bali, M. (2021). Turizm alanında yapılan büyük veri çalışmalarının bibliyometrik analiz tekniği ile incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Başer, M. ve Olcay, A. (2022). Akıllı Turizmde Yapay Zekâ Teknolojisi. *Gaziantep University Journal Of Social Sciences*, 21(3), 1795-1817.
- Cabi, A. (2019). Akıllı turizm bağlamında akıllı otel işletmesi endeksi ve uygulaması (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çakır, O. (2011). Otel işletmelerinde bilgi teknolojileri kullanımının görev teknoloji uyum modeli kapsamında değerlendirilmesi: İstanbul’daki 4 ve 5 yıldızlı oteller üzerine bir araştırma (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çakmak, D. (2022). Endüstri 4.0 bağlamında akıllı turizm araç ve uygulamalarının konaklama işletmelerinde değerlendirilmesi: Sakarya ilinde bir araştırma (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Çakmak, D. (2022). Endüstri 4.0 Bağlamında Akıllı Turizm Araç ve Uygulamalarının Konaklama İşletmelerinde Değerlendirilmesi: Sakarya İlinde Bir Araştırma (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi.
- Çalimli, Y. (2019). Turizm işletmelerinde bilgi teknolojileri ve dijital dönüşüm: Konya örneği (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Çankaya, G. Z. E. (2024). Rekreatif sporlarda akıllı turizm teknolojilerinin kullanımı: Bisiklet sürücüleri üzerine bir araştırma (Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çavuşoğlu, S., Demirağ, B. ve Dağ, K. (2022). Akıllı Turizm Teknolojilerinin Hafızaya Dayalı Turizm Deneyimleri, Turist Tatmini ve Sadakati Üzerindeki Etkisi: Akıllı Şehir Antalya Örneği. İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi, 7(17), 13-29.
- Çelik, A. (2021). Turizmde Teknoloji Çalışmaları. Journal Of Tourism Intelligence and Smartness, 4(2), 270-295.
- Çelik, A. (2024). Turistlerin teknoloji korkusu ve teknoloji ilgisinin karşılaştırmalı analizi (Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çelik, P. (2022). Akıllı Turizmde Sürdürülebilir Uygulamalar. Journal of Tourism Intelligence and Smartness, 5(1), 50-60.
- Çiftçi, Ş. F. (2022). Kültürel miras tanıtımında rehberler ve teknoloji kullanımının turistlerin otantik turizm deneyimi üzerindeki etkisinin deneysel tasarım ile analizi (Doktora Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Deniz, E. (2024). Medikal turizmde teknoloji kullanımının klinik performansı üzerine etkisi: İzmir'deki medikal turizm klinikleri üzerine bir araştırma (Yüksek Lisans Tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Derinkök, A. E. (2024). Akıllı turizm teknolojileri kapsamında turistlerin teknoloji kullanım düzeylerinin incelenmesi (Doktora Tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dikici, D. (2023). Turizm sektöründe akıllı şehirlerin markalaşmaya katkıları: Antalya örneği (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dilek, N. K. (2020). Turizm sektöründe sanal gerçeklik teknolojisinin kullanımına ve etkisine yönelik keşifsel bir araştırma (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dönük, G. ve Yüksel, F. (2021). Büyük Veri ve Dijital Dönüşümün Akıllı Turizm Üzerindeki Etkileri: Güncel Eğilimler ve Uygulamalar. Gök, M., Proceedings Book. (1-669).
- Dülğaroğlu, O. (2021). Turizmde Dijitalleşme: Akıllı Turizm Uygulamaları, Dijital Turizm ve Turizm 4.0. Turizm ve İşletmecilik Dergisi, 2(1), 01-15.
- Er, Z. (2019). Akıllı turizm uygulamalarının Alanya turizm destinasyonu açısından değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erbaş, Ç. (2020). Sanal ve artırılmış gerçeklik teknolojilerinin turizm sektöründe kullanılabilirliğine yönelik nitel bir araştırma (Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Ercan, F. (2022). Metaverse Teknolojisinin Gelecekte Turizm Sektörüne Olası Etkilerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 22(4), 1063-1092.
- Erçetin, E. (2023). Sürdürülebilir turizmde akıllı şehir ve akıllı turizmin önemi (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erdem, A. (2021). Dijitalleşen dünyada Turizm 4.0: Akıllı turizm destinasyonu oluşturmada Şanlıurfa için bir model önerisi (Doktora Tezi). Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi.
- Erdem, A. (2023). Akıllı Turizmin ChatGPT Tarafından Değerlendirilmesi. Journal of Tourism and Gastronomy Studies, 11 (4), 3298-3313.
- Erdem, A. ve Şeker, F. (2021). Türk Turizm Sektörünün Akıllı Turizm Uygulamaları Kapsamında Değerlendirilmesi. Cihangir, E., Turizm Çalışmaları. (1-113). Çanakkale: Paradigma Akademi.

- Erkmen, B. (2021). Edirne destinasyonunun akıllı turizm kapsamında değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eryılmaz, S. (2023). Türkiye’de turizm sektöründe dijital dönüşüm: Turizm 4.0 (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Göral, Y. (2023). Akıllı turizm uygulamalarının destinasyon marka katılımına etkisi: Destinasyon marka aşkının aracılık rolü (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gretzel, U., Sigala, M., Xiang, Z. ve Koo, C. (2015). Smart tourism: foundations and developments. Springer, 25, 179 – 188.
- Güler, N. (2021). Akıllı turizm bağlamında İstanbul’daki uygulamaların sürdürülebilirlik kapsamında değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gündüz, Cemil. (2024). Dijital Dönüşüm ve Akıllı Turizm: Yapay Zekâ, Büyük Veri ve Akıllı Destinasyon Yönetiminin Sürdürülebilir Geleceği.
- Güngör, F. (2023). Gerçeklik Teknolojilerinin Uygulama Alanları ve Uygulama Zorlukları. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Dergisi, 1(1), 2980-1311.
- Güvercin, Ö. (2023). Akıllı turizm kapsamında turistlerin destinasyon seçimlerinin değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi). Gümüşhane Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Hajızada, H. (2022). Konaklama endüstrisindeki teknolojik gelişmelerin müşteri memnuniyetine etkisi (Yüksek Lisans Tezi). Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hazarhun, E. (2022). Dijital dönüşüm sürecinin turizm sektörüne yansımaları: Akıllı turizm teknolojileri kullanımına yönelik bir araştırma (Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İmrek, S. (2023). Akıllı turizm destinasyonu olgusunun Malatya örneğinde uygulanabilirliği (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Kara, G. (2022). Akıllı teknolojilerin yiyecek-içecek sektöründe uygulanması: Konya örneği (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karaçelik, V. (2023). Zincir otel işletmelerinde yenilikçi liderlik davranışı algıları ve akıllı turizm uygulamaları: Antalya örneği (Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karatekin, H. (2022). Turizm sektöründe self servis teknolojileri kullanımının deneyimsel değer, gelecek seyahat kararı ve fiyat hassasiyeti üzerindeki etkisi (Yüksek Lisans Tezi). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kasaroğlu, K. (2023). Teknoloji kabul modeliyle turizm eğitiminde sanal gerçeklik uygulamalarına ilişkin tutum ve kullanım niyetlerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma (Yüksek Lisans Tezi). İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaya, Ş. (2019). Lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin bilgi teknolojileri yeterliliklerine göre değerlendirilmesi: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Turizm Fakültesi örneği (Yüksek Lisans Tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kayıkçı, M. ve Bozkurt, A. (2018). Dijital Çağda Z ve Alpha Kuşağı, Yapay Zekâ Uygulamaları ve Turizme Yansımaları. Sosyal Bilimler Metinleri, 01, 54-64.
- Lasarte, E. (2020). Travel Decision and Destination Experiences in the islands of Caramoan, Philippines: A Visitors’ Descriptive Evaluation. International Journal of Innovative Science and Research Technology, 5(7), 24-29.
- Naghizade, R. (2024). Turizmde artırılmış gerçeklik teknolojisi lisansüstü tez ve makaleler üzerine bibliyometrik bir analiz (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Orhan, B. K. (2022). Otel işletmelerinde teknolojik liderliğin bilgi ve temassız teknoloji kullanımındaki rolü (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Orhan, M. (2020). Akıllı turizm uygulaması olarak bir multimedya rehber örneği: Antalya Kaleiçi (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özbek, Ş. (2024). Yeşil inovasyonun turizm sektörüne etkileri (Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sak, R., Sak, İ., Şendil, Ç. ve Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi, 4(1), 227-250.
- Solmaz, R. (2024). Turistlerin restoran yenilikçiliği algulamalarının tekrar ziyaret etme ve hizmet robotu kullanma isteği üzerindeki etkisinde dijital teknolojiye yönelik tutumun rolü: Kapadokya örneği (Doktora Tezi). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi. Turizm Araştırmaları Enstitüsü.
- Şener, G. (2023). Teknolojik yetkinliğin, teknolojiye hazır bulunuşluğun ve hizmet inovasyonunun tüketici-temelli marka denkliğine olan etkisi: Otel işletmeleri üzerine bir araştırma (Doktora Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şenkal, E. (2022). Akıllı turizm teknolojilerinin destinasyonların pazarlanabilirliğine etkisi: TR81 bölgesi örneği (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Şenkal, E. (2022). Akıllı Turizm Teknolojilerinin Destinasyonların Pazarlanabilirliğine Etkisi: Tr81 Bölgesi Örneği (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi.
- Tantalkaya, Z. (2024). Mutfak şeflerinin yapay zekâ ve robotik teknolojileri kullanma niyetlerinin teknoloji kabul modeli kapsamında değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Topsakal, Y. (2013). Turizm işletmelerinde ilişki ağı ve bilgi paylaşımının teknoloji ve yeniliğe etkisi: Antalya'daki turizm işletmelerine yönelik bir araştırma (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Turdubaeva, B. (2022). Akıllı turizm uygulamalarının Kırgızistan'da faaliyet gösteren otel işletmeleri açısından değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi). Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türkay, B. (2021). Akıllı teknolojilerin turizm işletmelerinin dijitalleşmesinde ve tüketici davranışlarındaki rolü (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yavuz, A. (2020). Turizmde dijital dönüşüm: Otel yöneticilerinin bakış açılarının incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi.
- Yayla, E. (2022). Planlanmış davranış teorisi açısından akıllı turistlerin destinasyon seçim niyetlerinin belirlenmesi: Kapadokya örneği (Yüksek Lisans Tezi). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yazıcı, S. (2021). Turizm İşletmelerinde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinden Blokzincir Teknolojisine Geçiş Süreci ve Uygulama Örnekleri. Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi, 21, 136-146.
- Yıldız, A. (2019). Akıllı turizmin Türkiye'de uygulanabilirliği: İstanbul örneği (Yüksek Lisans Tezi). Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi.
- Yılmaz, M. (2019). Konaklama işletmelerinde akıllı turizm teknolojileri (Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi.
- Yüksel, F. (2022). Akıllı turizm, destinasyon aidiyeti ve seyahat niyeti ilişkisi: Antalya bölgesi örneği (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Zengin, B. ve Bayhan, M. (2023). Turizm Endüstrisinde Akıllı Teknoloji Uygulamalarının Faydalarına Yönelik Algıların Değerlendirilmesi: Sakarya Örneği. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 20(3), 427-442.